

RUDARJI PRIPRAVLJENI POBOTATI SE Z VLADO.

Ako Harding res zaseže rove na antracitnem polju, bodo rudarji ponudili spravo.

"KDO BO KOPAL PREMORG?" VPRAŠUJEJO RUDARJI.

Philadelphia, Pa. — Odborniki rudarske organizacije na polju trdega premoga so pripravljene skleniti zadovoljivo pogodbo z vlado, ako Hardingova administracija po zaključku v kongresu res vzame premogovnike. John L. Lewis, predsednik organizacije, je izjavil, da se konferenca z zastopniki vlade lahko vrši vsak čas.

Lewis pravi dale, da operatorji na polju trdega premoga nimajo namena doseči spravo. Na konferenci, ki se je razbila 22. avgusta, se niso brigali za nobeno drugo stvar kakor za razsodišče, katerega rudarji nikdar ne sprejmejo. Konferenco so izbrabili za svojo agitacijo za razsodišče od prvega do zadnjega dne.

Drugi rudarski voditelji se ne zanimajo dosti za vesti iz Washingtona o zasežbi rudnikov.

"Kdo bo delal v rudnikih, ako jih vzame vlada?" je vprašal Enoch Williams, tajnik distrikta št. 1. John Gallagher iz Wilkes-Barra je dejal, da rudarji se ne vrnejo ne delo, dokler ne bo podpisana zadovoljiva pogodba, pa naj jo podpišejo operatorji ali predstavniki vlade.

Senator Pepper in drugi podporniki stare republikanske garde v Pennsylvaniji delujejo proti zasežbi in pravijo, da ni potreba. Pepper neprestano leta od Lewisa do Warrinerja, voditelja operatorjev, in skuša doseči mir, predno kongresniki kakšno korake, ki bi mrcili na zasežbo premogovnikov.

Washington, D. C. — Hardingova administracija ne bo zasegla antracitnih premogovnikov niti železnice. V uradnih krogih se poredno mužajo, če kdo omeni vladno obratovanje. Uradniki, ki so v ožjih stikih s predsednikom, pravijo, da Harding upa na poravnavo stavke na polju trdega premoga še ta teden. Tajnik za delo Davis je odšel v Philadelphijo, kjer bo skušal približati operatorje in voditelje rudarske organizacije.

Nekaj čudnega se bi moralo zgoditi, da se bi Harding odločil za zasežbo rudnikov ali železnice. Trgovinski tajnik Hoover in justični tajnik Daugherty sta tudi mnenja, da bi bila "gospodarska napaka", če se bi vlada lotila operiranja premogovnikov in železnice, izvzemši v slučajih skrajne paralize železniškega prometa in skrajnega pomanjkanja kuriva.

V kongresu se zdaj pripravljajo o zakonih, ki imajo preprečiti podrazitev premoga. Tozadevne predloge se gibljejo zelo počasi in najbrž bodo tako okleščene in amendirane, predno postanejo zakon, da ne bodo mogle dosti škoditi profitarjem.

DOBRO MU JE ODGOVORIL.

Boston, Mass. — Governor Cox je razpisal tisoč dolarjev nagrade za fistege, ki naznani ljudi, kateri poškodujejo železniško lastnino. Robert Henderson, tajnik tukajšnje lokalne centralne železničarske organizacije, je takoj odpisal gubernerja in ga opozoril na dejstvo, da naj nastopi proti železniškim uradnikom, ki pošiljajo na pot vlake s pokvarjeno opremo. Pismo je bilo javno, toda skrivati se ni, da governor podvzame korake proti železniškim uradnikom, ki na takšen način uničujejo železniško opremo.

VLEME.

Chicago in okolica: V četrtke nastalo in hladno. Lahki severno-zapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 72, najnižja 67. Sonce izide ob 6.12, zaide ob 7.29.

PITTSBURŠKI OPERATORJI PODPISALI CLEVELANDSKO POGODBO.

Pittsburg, Pa. — Premogavski operatorji, organizirani pri Freeport Thiek Vein Coal Operators' Association, so na svojem sestanku v ponedeljek izvolili odbor, ki ima nalogo konferirati z zastopniki rudarske organizacije in podpisati clevelandsko pogodbo. V tej organizaciji operatorjev je dvanajst družb, ki predstavljajo šest milijonov ton letne produkcije premoga v zapadni Pennsylvaniji.

48 RUDARJEV ZADUŠENIH V ZLATEM RUDNIKU.

Žrtve ognja našle smrti smo miljo pod zemljo; med njimi je 16 inozemcev.

POMOČ REŠILNEGA MOŠTVA JE PRIŠLA PREPOZNO.

Sacramento, Cal., 29. avg. — Governor Stephens je prejel danes zjutraj poročilo pomožnega komisarja v državnem gozdarskem departmentu, da je 48 rudarjev izgubilo življenje v zlatem rudniku Argonautu blizu Jacksona, v katerem je izbruhnil požar v nedeljo o polnoči. Med mrtvimi je 32 Američanov in 16 inozemcev.

Jackson, Cal. — Rešilno moštvo je bilo na delu alchemo minuto, odkar se je pojavil ogenj v tukajšnjem zlatem rudniku Argonautu, toda ni moglo predrti skozi galerije gorečih stebrov in tramov, pod katerimi so rudarji zajeti kakor v pasti. Rudarji se nahajajo v rovih 4500 do 4800 čevljev globine, dočim divja požar kakih tisoč čevljev nad njimi. Dim in plamen sta popolnoma zaprla vsak izhod iz globine skozi glavni navpični predor in drugega izhoda ni. V sosednjem rudniku Argonautu je rovi, ki veže Argonaut, toda ta rovi je zaprt z debelo steno iz konkretna in skupina delavcev je na delu eno miljo pod zemljo, da preseka steno in doseže rudarje na drugi strani, ako so še živi. V ponedeljek zvečer se je raznesla vest, da je omenjeni predor zasut, rudniški superintendent pa pravi, da to ni res.

Istočasno so na delu gasilci, ki stoje v vspenjači in spuščajo vodo v rove, v katerih gori les. Mehka peščena prst je ravno tako nevarna kot ogenj, ker se lomi in grozi zasuti jamič, ko zgori stebrovje.

Med nesrečnimi rudarji, ki so ostali pod zemljo, je 42 oženjenih. Ob ustju jame se odigrava navadni, srec pretresajoči prizori. Velika množica žena in otrok stoji tamkaj objokanih oči in čaka in čaka... Pridušeno ihtenje spremlja povelja načelnikov, ki nadzorujejo rešilno moštvo. Lastniški rudnika so dali postaviti ograje iz debelih vrvi okrog ustja, da drže proč plakajoče sorodnike rudarjev.

Argonaut, eden največjih zlatih rudnikov v Kaliforniji, je star 25 let. To je že drugi požar v tem rudniku po kratkem času. Zadnjič ni bilo sloveških žrtev, toda jama so malone zalili z vodo, ki je bila pred kratkim izsesana na površje.

DELAVSKI PRITISK JE POMAGAL.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Administracija je odločila subvencijo predloga do zimskega zasedanja. Ta fakt se smatra kot delavska zmaga in kot zmaga organiziranih farmerjev v Farmarskem narodnem svetu.

Ameriška delavska federacija in mornarska strokovna organizacija sta vprizorili veliko kampanjo proti subvenciji predlogi, kajti kamno je bilo, da se hoče ustvariti na narodove troške velik monopol privatnih parobrodskih interesov. Poleg je bil tudi namen razbiti organizacijo mornarjev.

Andrew Furuseth, predsednik mornarske strokovne organizacije, se je ravno kar vrnil domov s konferenca evropskih mornarskih strokovnih organizacij in pronesel, da so umaknili subvencijo predloga, ki ji vroči tudi obstoj njegove organizacije.

V KAKŠNEM STANJU SE NAHAJA ŽELEZNIŠKA OPREMA?

ALI BO POROČILO MEDDRŽAVNE SVETNE KOMISIJE PODALO PRAVO SLIKO O TEM STANJU?

Mednarodno društvo strojnikov meni, da ne.

Washington, D. C. — (Federated Press.) — Poročilo o stanju železniške opreme, ki ga ima podati meddržavna trgovska komisija za julij bo izdelano na podlagi poročil ljudi, ki so zasedli mesta stavarjev, in zaradi tega ne moren biti pravilno, odgovarja Mednarodno društvo strojnikov na propagando železniških ravnateljev o dobri železniški opremi.

Mednarodno društvo strojnikov je izdalo buletin in njegov predsednik Johnson podaja svoje mnenje v imenu članstva o železniški opremi. On pravi, da poročilo ne bo dosti vredno za mesec julij, ker bo izdelano na podlagi poročil neizkušenih pregledovalcev parnih kotlov. Na tisoče izkušenih pregledovalcev parnih kotlov je zastavkalo, njih mesta so pa zavzeli nezmožni ljudje. Nastavljeni so celo taki, ki ne zna ločiti zlomljenega stalnega vijaka od zdravega, ali ki ne veče, kdaj je šina na kolezu lokomotive ali voza ojmajna, pa naj toleže po nji s kladivom, kolikor časa hočejo.

Petdeset nadzornikov, ki so deljeni biroju za pregledovanje parnih kotlov, pa še v normalnih časih ne zmorejo svojega dela, in kakšen je zdaj položaj, vprašuje Johnson, ko je tisoče povince na delu? Iz vsega statističnega materiala, ki so ga prejeli v glavnem stanju Mednarodnega društva strojnikov, so pronašli, da je bilo v juliju pregledanih 3.000 lokomotiv, ko bi imelo vendar biti pregledanih dvajset tisoč lokomotiv, ako se vzame za podlage poročilo vrhovnega kotlarskega preglednika Paeka za leti 1920 in 1921. Ako se pregleda samo sedem odstotkov lokomotiv, tedaj se lahko sklepa, da so se pohabljeni in za službo nesposobne lokomotive pomnožile najmanj za sedemkrat, ako se vpošteva poleg te slabo delo, ki ga zdaj izvrše stavarjaki.

Johnson izjavlja, da so prejeli iz zanesljivih virov poročila, da so bile odstavljeni lokomotive zopet postavljene v službo, ne da bi bile popravljene. On povdarja, da komaj čakajo, kdaj zagleda beli dan poročilo železniških predsednikov, v katerem bodo delali propagando.

Johnson naglašja, da strojniki zahtevajo, da se vrši pregledovanje pravilno. Kajti dokler se to ne izvrši, ni potujoče občinstvo varno na železnicah.

Johnson dalje pravi, da naj stavarji ne poslušajo preveč govoric o miru, ampak naj pomnože svoje stavkovne straže.

On meni, ako hočejo trnoglavi vzhodni železniški ravnatelji, da se boj izvjuje do odločilnega konca, tedaj je treba pokazati, da tudi med delavci ni omahljiveev.

Glede raznih razstrelb, o katerih poročajo dnevniki, pa pravi Johnson, da so bile te razstrelbe povzročene v delavnih ali pa znotraj železniške ograje, kamor stavarji ne morejo priti, ako bi tudi hoteli iti. On pravi, da stavarji niso odgovorni za take razstrelbe.

Johnson ne omenja, kakšno vzvzame stavarji glede predsednikovega predloga, da vlada prevzame obrat ameriških železnic. Kajti boj stavarjev je obrnjen proti privatni avtokraciji, ki se upira skupnemu pogajanju. Johnson je prepričan, da zmagojo železniški delavci.

LADJA NASEDLA NA OBREŽJE.

Fort Angala, Wash. — Parnik "Nika" je naselil na obrtju otoka Waadaha. Obrežna ladja "Snobonish" je odpisala na pomoč. Pomožni parnik je bil na potu v San Francisco.

GENERALNA PROTESTNA STAVKA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 29. avg. — Splošna federacija delavskih unij je porvala vse organizirano delavstvo v Franciji na štiriindvajseturni generalni protestni štrajk proti pobujanju stavkajočih delavcev v Havru. Stavka prične danes zjutraj. Vlada je takoj mobilizirala vso policijo in več polkov vojaštva. Močni vojaški kordoni so zastražili tovarne v večjih industrijskih središčih.

Havre, 29. avg. — Sem so dospeli nadaljni trije polki vojaštva, ki je zasedlo strategije postojanke v mestu in pristanišču. Število v Havru je naraslo na 40.000.

ŽELEZNIŠKI DELAVSKI ODBOR SE ŽE UMIKA.

"ŽIVLJENSKO MEZDO" HOČE ZAMENJATI S "PRAVIČNO IN PRIMERNO MEZDO."

Nekateri železniški družbe so potisnile mezdo dol na 17 1/2 na uro.

Chicago, Ill. — Nikakor še ni določeno, ako se bo železniški delavski odbor peal z vprašanjem "življenske mezde", ho bo razpravljal o petičiji delavcev, zaposlenih pri železniških vzdrževalnih departamentih, v kateri delavci zahtevajo, da se jim prizna mesdna lestvica, ki je bila v veljavi takoj po sklenjenem premarju.

Delavec zastopa W. J. Lauck, statističar organizacije delavcev, zaposlenih pri železniških vzdrževalnih departamentih. Poleg njega jih zastopa še E. F. Grable, predsednik omenjene organizacije.

Lauck izjavlja, da mora železniški delavski odbor sprejeti princip "življenske mezde", ker le taka mezda krije življenske potrebščine človeka.

Grable povdarja, da so delavci njegove organizacije ostali na delu, dasiravno so odglasovali za stavko, ker so pričakovali, da se jim prizna v smislu transportnega zakona "življenska mezda."

Časnikarski poročevalci, ki stikajo v interese železniških magnatov okoli železniškega delavskega odbora, pa menijo, da se železniški delavski odbor ne bo oziral na princip življenske mezde, ampak bo vpošteval le "pravično in primerno mezdo", kot je zapisano v transportnem zakonu.

"Kaj" pravična in primerna mezda" pomeni, tega seveda nihče ne pove. Razlagati se da na široko in nekateri železničarji že govore, da bo razlaga na škodo delavcev. Ko je bila nevarnost tukaj, da zastavka tri tisoč delavcev te kategorije, je železniški delavski odbor obljubil marsikaj, kaj se zdaj drugače razlaga.

Grable, predsednik organizacije, pojasnjuje položaj in pravi, da je železniški delavski odbor določil 23 centov mezde na uro, nekateri železniški družbe so pa šle še dalje in so znižale prožnim delavcem mezdo na 17 1/2.

Delavci zdaj zahtevajo 48 centov mezde na uro, kajti jasno je, da delavec ne more izhajati, ako manj zasluži.

Med tem ko se vrše pogajanja pred železniškim delavskim odborom, pa železniški magnatje iščejo nova sporna vprašanja.

Tako izjavlja John G. Wabler, zastopnik vzhodnih železniških magnatov, da so delavci, zaposleni pri vzdrževalnih departamentih zastavkali na deset vzhodnih železnicah in zaradi tega nima Grable pravice, da jih zastopa, a koravno so člani njegove organizacije.

Očividno je to nova poteza železniških magnatov, ki hočejo v pogajanja zavleči novo sporno vprašanje, kot so to storili pri železniških delavcih s starostnimi pravicami.

Dnevna "Prosveta" prinata dolgo in zelo zanimivo razpravo "Ravnoj varstva". Narodite se na dnevnik "Prosveto", ako se niste narodeni.

AMERIKA BO OSKRBNIK BANKROTIRANE NEMČIJE?

Angleži in Francozi, ki se ne morejo redniti, kličejo na pomoč ameriške bankirje.

FRANCIJA SE VEDNO ZARTEVA KONTROLO NAD RUHROM.

London, 29. avg. — Iz Pariza je prišla vest, da se bodo Angleži in Francozi rednili glede odškodninskega vprašanja, ako kateri Američan prevzame oskrbnitvo bankrotirane Nemčije. Govori se, da bi bil ameriški finančni magnat Vanderlip dobrodošel oskrbnik. Iz Berlina poročajo, da je nemška vlada baje zadovoljna s tem načrtom. Angleška vlada ne ve ničesar o tem. Ameriška vlada še ni bila uradno vprašana in najmanjšega znamenja ni, da bi sploh sprejela, ako dobi ponudbo. Vanderlip, ki se muči v Londonu, tudi pravi, da ga ni nihče vprašal. Govorice o ameriškem oskrbnitvu so pogljal nemško marko za nekaj pik nazvor večraj na londonski borzi.

Paris, 29. avg. — Ententa si napenja možgane, kako bi rešila odškodninsko krizo na tak način, da bi bili zadovoljni Angleži in Francozi. Reparacijska komisija še ni rešila vprašanja. Angleški delegat Bradbury išče formulo, na podlagi katere bi Francija dobila zahtevane garancije v obliki nemških državnih gosdov in premoga v Ruhru, toda brez politične kontrole. Francija še vedno vstraja, da mora imeti popolno kontrolo nad Ruhrrom.

Belgijci so sugerirali drugi način rešitve. Nemčija naj dobi mornarstvo za preostalo dobo tekočega leta, toda plačilo vaote 150 milijonov zlatih mark, ki vspešede leto, mora garantirati s tem, da prinese 210 milijonov zlatih mark iz svoje rezervnega sklada v državni banki v banko Anglije. Angleži in Italijani se strinjajo s tem, toda Francozi še niso odgovorili.

Bradbury je pa istuhtal še drugi način rešitve. Zamišljal si je "oskrbnitvo Nemčije", ki naj bo v rokah ameriške komisije. Komisija na jima oblast kontrole nad nemškimi financami, vpostavi valuto z novimi krediti in se pogodi s zavezniki glede odškodnine. Nemški ministriški predsednik Wirth je menda zadovoljen s tem načrtom. Bradbury pravi, da za to ni treba sankcije od ameriške vlade, kajti ameriški finančniki lahko prevzamejo te nalogo na njihovo individualno odgovornost.

Jutri pridejo v Pariz zastopniki nemške vlade in razprave se bodo nadaljevale.

Nemški finančni minister Schroeder bo vodil pogajanja z zavezniki.

DETROITSKI ŽUPAN PODPIŠA FORDA.

Detroit, Mich. — Mestni župan Couzens je izjavil, da se mestna uprava popolnoma strinja s avtomobilskim tovarnarjem, ki je rajše zapri tovarne, kakor da kupi premog od "premogovih tihotapeev".

Župan Couzens in Ford izjavljata, da premog ne primanjkuje.

Župan pravi, da mesto lahko zaide v kritičen položaj, ako bi temperatura padla nepričakovano, ali on ne bo kupil premoga, dokler se zahteva od tri do pet dolarjev profita pri toni.

Med Fordovimi uslužbeneci ni opaziti razburjenja, skoravno je izjavil, da zapre svoje tovarne s 16. septembrom, ako ne dobi premoga po poštenu ceni.

CESTNOŽELEZNIŠKI RAVNATELJI SO PRIŠLI V ZADNEM TRENUTKU K PAMETI.

Chicago, Ill. — Od dveh zjutraj so imeli zastavkati uslužbeneci cestni železnici Chicago, Aurora in Elgin. V zadnjem trenutku je bilo uslužbenec priznanih tri cente povznanja na uro. Viakospremo oboje je prejelo po 67 centov na uro, dozdej najprej bo prejelo po sedemdeset centov.

KUKLUKSI V OKLAHOMI NAPOVEDALI BOJ DELAVSKEMU KANDIDATU.

Oklahoma City, Okla. — (Fed Press.) — Kukluksklanoveci v Oklahomi so napovedali ljut političen boj J. C. Waltonu, kandidatu farmarsko-delavske lige za gubernorja, ki je bil pred kratkim nominiran na listini demokratske stranke. Načelnjenci so dobili iz Georgeja tri kukluksovske misijonarje, ki bodo pomagali terorizirati volilce. Med temi je tudi protestantski pastor A. C. Parker.

VRSTE TEKSTILNIH BARONOV POKAJO.

VELIKA TEKSTILNA TVRDKA JE SPREJELA UNLJESKE POGOJE.

Mogoče je, da zdaj tej tvrdki sleda manjše tvrdke.

Lawrence, Mass. — Pacific Mills korporacija, ki pripada med največje tekstilne tvrdke, se je podala. V javni izjavi vabi osem tisoč delavcev, da se vrnejo na delo na podlagi mesdne lestvice, ki bila v veljavi pred 27. marecem ali preden so tekstilni baroni naznanili 20-odstotno znižanje mezde.

Odborniki organizacije tekstilnih delavcev so priporočili, da se ponudba sprejme.

Tako ponudba je bila podana še pred enim tednom za gotovo vrsto delavcev in ki je bila veljavna le za petdeset odstotkov delavcev, katero so pa delavci odklonili. Na ta način so prišli tekstilni baroni, da priznajo enake pogoje za vse delavce. Prav lahko se spodi, da zdaj manjše tvrdke sledo Pacific Mills korporaciji.

Daaravno je to zmaga delavcev, vsemu je treba počakati, kako bodo priznane rasne delavske strokovne organizacije, ki so bile zapletene v ta boj. Med stavarji in ljudstvom postoji mnenje, da se stavka bliža svojemu koncu, ki ljenje v mestu.

Kadar se takei vrnejo na delo v tovarne Pacific Mills kompanije, bo Amoskeagova korporacija v New Hampshire primorana se podati. Kadar še ta korporacija pristane na kapitulacijo, ne bodo mogle druge tvrdke vzdrževati dalje in podale se bodo druga za drugo. Ako vrste stavarjev ostanejo tako solidarne kot dozdej, tedaj je poraz tekstilnih baronov že zapečaten v nekaj tednih ali pa še prej.

POMOČ V SKRAJNI SILI.

Havana, Kuba. — Walter Hinton, ki je vodil letalo "Sumpajo Gorrela", izjavlja, ako bi bili čakali še eno uro na pomoč, da bi jih požrli morsk volkovi. Bila je že noč, ko so skušali doseči Fort au Prince. Pilot je videl luč in mislil je, da je svetilnik. Ko se je spustil doli na vodo, ga je zmotila tema in priletel je tako nerodno, da je lupina letala dobila luknjo.

Pričeli so dajati znamenja in luč, katero je smatral za svetilnik, je prihajala z ameriškega križarja "U. S. S. Denver". Tem so najprvo smatrali letalo za zvezdni utrinek, a ko so posvetili nanj s svojim žarkometom, so spoznali svojo zmotu.

Okoli letala se je nabralo veliko morskih volkov. Sreča je bila, da so bili oslepljeni s žarkometom, ako bi čakali še eno uro na rešitev, menil Hamilton, bi jih požrli morsk volkovi, ki so bili tako predrzni, da so celo sledili pohabljenemu letalu, ko so ga vlekli v Guantanamo.

ZDRUŽENJE MEHIŠKIH IN AMERIŠKIH ŽELEZNIČARJEV.

Mehiko, Meh. — O združenju mehiških in ameriških železničarskih organizacij bodo razpravljali, ko se ta predmet izroči v razpravo organizaciji mehiških brzojavnih železniških uslužbenecov. Tako izjavlja Isaac Ortiz, tajnik organizacije mehiških železniških brzojavnih uslužbenecov.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Delovski vodja ubit v Španiji. Angel Pestana, voditelj sindikalističnih organizacij in urednik socialističnega lista "Solidaridad Obrera" v Barceloni, je bil zadnje soboto zavrato napaden in ustreljen med potjo v Manreso, kamor je šel na delavski shod. Med delavci v Barceloni je vled tega zločina zavladalo nepopisno razburjenje in silili so grozno o generalni protestni stavki.

900 akobov zapustilo delavnice. Devetsto stavkokožev je odkorakalo iz delavnice Southern Railroad v Knoxville, Tenn. Stavkokoži izjavljajo, da so bili najeti v New Yorku za delo v Alexandriji, Va. Ko so pa dospeli v Washington, so stražniki na vlaku zaklenili vrata vozov in moške niso vedeli, kam gredo, dokler jih niso pripeljali v železniške delavnice v Knoxville.

Delavci v Nemčiji kličejo na pomoč. Federacija strokovnih unij v Nemčiji je brzojavno apelirala na Kongres strokovnih unij v Angliji in na strokovno internacionalno v Amsterdamu, da naj reši Nemčijo industrijskega poloma in ekonomskega kaosa. "Rešitev je še mogoča", se glasi apel, "toda s pogojem, da Kongres strokovnih unij in Mednarodna zveza strokovnih takoj intervenirata."

Kooperativno pogrebni zavod. Štiri krajevne rudarske unije v okoliščini Christopherja, Ill., so pred enim letom ustanovile "Unijsko kooperativno pogrebno društvo," ki je prvo leto prihranilo članom \$3,937.90. Društvo je bilo organizirano v svrhu, da se rudarji in drugi člani iznebejo oduševljenih pogrebnikov, ki računajo ogromne vsote za krste, vozove in druge pogrebne potrebnine.

Centralni izvrševalni odbor "Workers' Party" je odgodil konvencijo te stranke do 11. septembra. Po prvem sklepu se ni imela konvencija odpreti 28. avgusta v Chicagu.

Konferenca strokovnoizvajalcev izobraževalne lige je bila zaključena v nedeljo zvečer. Vrhila se je v Chicagu, kjer je glavni stan lige. Sprejet je bil detajliran program združenja strokovnoizvajalcev strokovnih unij in industrijske unije. Delegatje so zastopali članstvo Ameriške delavske federacije od desetice do levica. Zdržitveni program določa 14 industrijskih unij za vse delavske stroke v Združenih državah in Kanadi. Diskuzija je bila v večji meri posvečena rudarski, železniški, kovinarski, tekstilni, šivilni in tiskarski industriji. William Z. Foster je bil ponovno izvoljen tajnikom lige. Njegova naloga, je, da v prihodnjem letu skliče konferenco zastopnikov vseh mednarodnih unij v Ameriški delavski federaciji; namen konference je, demonstrirati idejo industrijskega uniönizma. Izvoljen je bil tudi uredniški odbor, ki bo urejeval rama potrebne tiskovine za propagando. Polje delovanja je razdeljeno na štiri sekcije: vzhodno, zapadno, centralno in kanadsko. Delegatje so sprejeli poudarbo Ameriške unije za civilno svobodščino v New Yorku, da bo pomagala zagovarjati Fosterja in druge, ki so bili aretirani zadnje dni valed absurdnih obtožb "kriminalnega sindikalizma". Protestni shodi se bodo vršili v vseh mestih, kjer ima Izobraževalna liga svoje podružnice, proti aretaciji Fosterja, Earla, Browderja in drugih. — F ster je v svojem govoru, ko je poročal o gibanju in uspehih lige v minulem letu, dejal: "Današnja konferenca je nov in zelo važen mejnik v taktiki radikalnih delavcev na industrijskem polju Amerike. Sentiment za amalgamiranje unij je vredno večji v danstvu strokovnih unij." Foster je vzel za zgled železniške delavce, med katerimi je devet unij na delu, sedem unij pa na strajku. "To je zločinska neumnost, ki se bo bridko mačkvala nad delavce. Delajte, kar hočete, toda nikdar ne razdvajajte delavskih vrst," je rekel Foster.

Kobilice kro polja v Mali Aziji. Tiflis. — Alfred P. Ambrose iz Baltimora, ki je došel v Tiflis iz Zanesgora, poroča o strašni nevarnosti, ki je zadelo Tartarje in Armence. Kobilice so jim porile vse letino in lakota ugroža Azerbajdžan in Armenijo. Več ko 40,000 čmetov je že na robu stradanja. Ambrose je videl kobilice, ki so se pomikale v pol milje širokem pasu iz Azerbajdžana.

Prohibicija poražena na Švedskem. London, 29. avg. — Po največjih poročilih iz Stockholma so Švedski pri splošnem glasovanju zadnje nedelje zavrgli predlog za prohibicijo in prepovedali parlamentu sprejeti novo točko v ustavi, ki zabranja izdelovanje in prodajanje opojnih pijač. Večina moških znala do zdaj okrog 100,000 glasov. Žene so v velikem številu glasovale proti prohibiciji.

Preiskava v Herrinu. Marion, Ill. — (Feder. Press.) — Državni generalni pravdnik E. J. Brundage, tigar kampanje, da se "izmiče madež Herrina s illinoiskega zemljevida", so financirali člani trgovske zbornice v Illinoisu, je prišel 28. avgusta semkaj. Pomagal bo prosekutirati osebe, ki so zakriville smrt 19 stavkokožev in gardistov ter treh unijskih rudarjev dne 22. junija v odprti jami blizu Herrina, ako veleporota izreče kakšne obtožbe. Veleporota je pričela s preiskavo. Med prvimi pričami, ki so bile policane, sta bila šerif Thaxton in polkovnik Samuel Hunter. Hunter je tisti, ki je proslil Lesterja, predsednika družbe, da naj ne izziva rudarjev z gardisti in stavkokoži, temveč naj preneha s kopanjem premoga. Lester je odgovoril: "Proklet naj bom, če to storim."

Marion, Ill. — Veleporota, ki ima voditi preiskavo bitke v Herrinu, katera se je vršila 22. junija, je sestavljena. Veleporota je "stoprocentna ameriška". Sestoji iz 21 farmerjev, enega bankirja, enega trgovca s lesom in enega samnega rudarja, ki pa dela v rovu le pozimi, dočim je poletu na svoji farmi. Imena veleporotnikov so obdržana v tajnosti.

Sodnik Hartwell, ki je dal navodila veleporoti, je rekel med drugim, da se morajo preiskovalci osirati na dve strani afere. Ubitih je bilo 19 stavkokožev in gardistov ter trije unijski rudarji; veleporotniki se morajo pobrigati za krivce, ki so povzročili smrt stavkarjev ravnotako kakor za krivce, ki so ubili stavkokože. Premogovniška družba je lahko odgovorna za smrt stavkarjev.

Ob času, ko je sodnik govoril veleporotnikom, je bila sodna dvorana polna reporterjev kapitalističnih listov in advokatov, ki zastopajo trgovsko zbornico, operatnje in razne kapitalistične organizacije. Rudarjev ni bilo, kar dokazuje, da se domačini ne zanimajo za proces.

Rudarsko organizacijo zastopa A. E. Kerr, ki je izjavil, da organizacija ne bo stavila najmanjših zaprek preiskavi, pač pa bo pomagala priti stvari do dna. Naprotniki pričakujejo, da bo obtoženih kakih 200 oseb.

Prisilno delo se praktično izvršuje v okraju BROWNU, S. D. Aberdeen, S. D. (D. N. Service, štabelni poročevalec). — Prisilno delo se baje praktično izvršuje v okraju Brownu. To je del gonje, da ostanejo medse nizke. Poljski delavci, ki iščejo delo ob času letve in mlatve, morajo delati za mezdno, ki so jo določili, če ne, jih pa okrajne oblasti deportirajo.

O tem dejstvu ne postoji prav nobena tajnost. "Aberdeen Journal" poroča z dne 18. avgusta o nekem dogodku: "Deputijski šerifa George Smith in Boy Shaffer sta bila danes zjutraj odpelana v Westport, ker je došla pritožba, da so člani I. W. W., prejemaajoči 45 centov na uro, zastavkali in zahtevali 50 centov. Tako postajajo nadležni.

"Pet in štirideset centov na uro je mezdna, ki so jo farmarji postavili za mlatvo. Deputijski šerifa sta prejela nalogo, da ti ljudje zapuste obično, ako neboje delati za določeno mezdno. Pravijo, da ne bodo plačali po petdeset centov na uro."

Ti poljski delavci, ki zahtevajo petdeset centov na uro, izjavljajo, da so jim železniške družbe ponujale po sedemdeset centov na uro, preste hrano in stanovanje, a eni so ponudbo odklonili. Šerif Elliot in deputij Ed Glau potujeta po okraju in iskanjata "nezaželjene", kar pomeni delavce, ki neboje delati za 45 centov mezdno na uro. Peljala sta se v avtomobilu v razne labore, v katerih taboriho ti delavci, ko grečo od dela do dela.

"Vsakemu je bila dana prilika, da gre delati", pravi "Aberdeen Journal", ali če je odklonil, so ga gnali proti severju in ven iz države.

Charles Johnson, ki prebiva blizu Columbijske, petnajst milj severno od tukaj, je nedavno posval Glauva, da spodi delavce in mesta, ki neboje delati za določeno mezdno. Johnson je bil najbrž prisiljen storiti kaj takega, kajti delavci so ga pustili, ker je delavcem dal za hrano sušiljivo ribe in sprijene klobase.

DOBIČKARSTVO S POMOČOM FRED KONGRESOM. Washington, D. C. — Predlog, ki jih priporoča meddržavna trgovska komisija in ki imajo namen odpraviti profitarstvo s pomočjo, so bile predložene zborničnemu in senatnemu odseku v pregled in raspravo. Zbornična predloga pride takoj v raspravo in bo mogoče že danes glasovano o nji.

Senatni odsek za meddržavno trgovino je sprejel Cummingsovo predlogo brez zasljanja, ki je precej podobna zbornični predlogi.

Miljonarski karneval v Deauville. Deauville, Francija, 29. avg. — V tukajšnjem letovišču so ta teden zbrani trije kralji, ena kraljica, perzijski šah, tri indijski maharaje in veliko številno knevov, baronov in markijev iz vse Evrope; navzoči so tudi mnogi milijonarji iz vseh delov sveta. Kazina s svojimi krasnimi plesnimi dvoranami in igralnicami je odprta dan in noč kakor tudi kopalnica.

Dragulji, ki jih imajo na sebi bogate dame — na sebi imajo več draguljev kot obleke — predstavljajo vrednost milijonov dolarjev. Španski kralj Alfonso, ki je eden kraljevskih letoviščnikov, je dejal v nedeljo, ko je ogledoval dragulje na golih prsih in rokah bogatih dam: "Ko vidim toliko bogastva, bi skoro bil bolj ševik". Drugi monarh v letovišču je belgijski kralj Albert.

V igralnicah za denar padajo milijoni na mize. V soboto ponoči so bile mize tako obložene s denarjem, da je padel na tla svetlenj bankovec v vrednosti 10,000 dolarjev in nihče ga ni pogrečal. Vzela ga je uprava kazine, ki je že naredila dva milijona dolarjev na odstotkih zaigranega denarja.

Griko-turška vojna. Carigrad, 29. avg. — Kemal paša je večeraj ponovil napade s svojimi četami na postojanke grške armade v okoliščini Smirne s nekaterimi uspehi.

Atene, 29. avg. — Ofenziva turških nacionalistov se je razširila na vsej bojni črti v Anatoliji. Najmanj deset turških divizij je napadla Grke. Infanterijske napade krije močan topniški ogenj. Grki se v naglici pripravljajo na protiofenzivo.

Anglija obtožila Francijo pred ligo narodov. London, 29. avg. — Anglija toži Francijo in sodiše je liga narodov. To je prvi slučaj, da vrste v zgodovini. Ker sta obe stranki velesili, je stvar pomenljiva, ker pokaže, koliko moči sploh ima liga narodov.

Spor izvira iz francoske kolonije Tunisa in severni Afriki. V tej koloniji je več tisoč Maltezov, ki so angleški podaniki. Otroci teh naseljenecv so po angleškem pravu tudi angleški podaniki. Francija je pa 8. novembra 1921 objavila predsedniški dekret, ki se glasi, da so v Tunisu rojeni otroci angleških Maltezov francoski podaniki in valed tega podrejeni vojaški službi v francoski afriški armadi. Angleški poslanik je protestiral, rekoč, da je Francija prelomila mednarodno pravo in pogodbe s Anglijo, toda francoska oblast so odgovorile, da osebe, ki so rojene v francoskih kolonijah, so francoski podaniki. Sinovi Maltezov so se uprli, toda bili so aretirani in siloma potisnjeni v armado, voditelji upora so pa bili obsojeni na dolgo zaporno kazen.

Anglija je predlagala, da se stvar predloži razsodišču, toda Francija je odklonila predlog. Zdaj je Anglija predložila zadevo ligo narodov in pride na dnevni red prihodnje seje sveta lige pod naslovom "Spor med Francijo in Veliko Britanijo glede narodnostnih dekretov, izdanih v Tunisu in Maroku in njih aplikacije na angleške podanike". — Ta spor je povzročil precej razburjenja na Angleškem.

Željezniška ofrena šepa. Chicago, Ill. — Odvetniki in birokovnjaški svetovalec železničarskih organizacij izjavljajo, da ne bo prav nič pomagalo, ako vlada uprava prevzame le del železnic, kot svetuje Harding. Lokomotive na vseh železnicah so tako izrabljene, da bodo morali delati v delavnicaht močindan; da se vrnejo soper v normalna razmera. V delavnicaht pod predlagano vlado kontrole na bodo mogli delati ali izvrševati popravil za druge železniške družbe, ki se trdovratno upirajo sporazumu. "Več ko sto milijonov ur dela je potrebnih, preden se bo oprma nahajala v takem stanju, kot je bila pred prvim aprilom", izjavlja McGrath, podpredsednik železniškega departamenta v Ameriški delavski federaciji. "Ena sedmina zelo pohabljenih lokomotiv potrebuje več ko tisoč ur človeškega dela za vsako lokomotivo, da se tako popravijo, kot se morajo popraviti.

Tovorni vozovi se nahajajo v ravno tako resnem stanju. V normalnih razmerah je potrebnih pet in dvajset milijonov ur človeškega dela vsaki mesec, da se prepreči pomanjkanje vozov in da ne zastane tako železniški promet kot v letu 1918, ko je bila primorana vlada prevzeti železnice. Učinki stavke se ne vidijo takoj, kajti železniške družbe imajo v prometu na tisoče vozov, ki bi morali biti zamazovani, da se popravijo. Učinek stavke se vidi v tem, da zastaja delo na milijonu voz, ki bi bili v normalnih razmerah popravljivi vsaki mesec.

"Pred nami je najgostejši štirimesečni promet v letu. Ako se vrnejo vsi delavci na delo in delajo vsaki dan tri ure po delopustu, tedaj ne bo učinki stavke izbrisani pred prvim januarjem 1923."

JE SAVLA JE POSTAL PAVEL. Washington, D. C. — "Bil sem v opoziciji v kongresu in runaj njega, da se vlada poprima kupčije," je rekel senator Calder in New Yorku v četrtak v senatu. "Občaloval sem dan, ko bo vlada obrstovala železnice in rudnike, toda čas je prišel, ko je vprašanje vladnega obrstovanja, kontrole ali lastništva v potrebi postalo nujno, da se prepreči bolezen in smrt.... Ako New York ne dobi kupiva v nekaj tednih, tedaj pride trpljenje za ljudstvo, kakršnega še ni občutilo v mirnem času."

BRABRA ZAMOROKA. Chicago, Ill. — Enajst let stari Brewer McGee se je kopal v Michiganem jezuru. Plaval je na jezuru do tri sto jardov daleč. Tu je omagal in se je pričel potapljati. Dva desetletna zamorska dečka sta stala na obrežju, ko je McGee pričel klicati na pomoč. Skočila sta v jezuro in plavala tri sto jardov daleč in privlekla ponorečnega dečka na obrežje, katerega so na to prepeljali v bolnišnico.

Anglija obtožila Francijo pred ligo narodov. London, 29. avg. — Anglija toži Francijo in sodiše je liga narodov. To je prvi slučaj, da vrste v zgodovini. Ker sta obe stranki velesili, je stvar pomenljiva, ker pokaže, koliko moči sploh ima liga narodov.

Spor izvira iz francoske kolonije Tunisa in severni Afriki. V tej koloniji je več tisoč Maltezov, ki so angleški podaniki. Otroci teh naseljenecv so po angleškem pravu tudi angleški podaniki. Francija je pa 8. novembra 1921 objavila predsedniški dekret, ki se glasi, da so v Tunisu rojeni otroci angleških Maltezov francoski podaniki in valed tega podrejeni vojaški službi v francoski afriški armadi. Angleški poslanik je protestiral, rekoč, da je Francija prelomila mednarodno pravo in pogodbe s Anglijo, toda francoska oblast so odgovorile, da osebe, ki so rojene v francoskih kolonijah, so francoski podaniki. Sinovi Maltezov so se uprli, toda bili so aretirani in siloma potisnjeni v armado, voditelji upora so pa bili obsojeni na dolgo zaporno kazen.

Anglija je predlagala, da se stvar predloži razsodišču, toda Francija je odklonila predlog. Zdaj je Anglija predložila zadevo ligo narodov in pride na dnevni red prihodnje seje sveta lige pod naslovom "Spor med Francijo in Veliko Britanijo glede narodnostnih dekretov, izdanih v Tunisu in Maroku in njih aplikacije na angleške podanike". — Ta spor je povzročil precej razburjenja na Angleškem.

Željezniška ofrena šepa. Chicago, Ill. — Odvetniki in birokovnjaški svetovalec železničarskih organizacij izjavljajo, da ne bo prav nič pomagalo, ako vlada uprava prevzame le del železnic, kot svetuje Harding. Lokomotive na vseh železnicah so tako izrabljene, da bodo morali delati v delavnicaht močindan; da se vrnejo soper v normalna razmera. V delavnicaht pod predlagano vlado kontrole na bodo mogli delati ali izvrševati popravil za druge železniške družbe, ki se trdovratno upirajo sporazumu. "Več ko sto milijonov ur dela je potrebnih, preden se bo oprma nahajala v takem stanju, kot je bila pred prvim aprilom", izjavlja McGrath, podpredsednik železniškega departamenta v Ameriški delavski federaciji. "Ena sedmina zelo pohabljenih lokomotiv potrebuje več ko tisoč ur človeškega dela za vsako lokomotivo, da se tako popravijo, kot se morajo popraviti.

Tovorni vozovi se nahajajo v ravno tako resnem stanju. V normalnih razmerah je potrebnih pet in dvajset milijonov ur človeškega dela vsaki mesec, da se prepreči pomanjkanje vozov in da ne zastane tako železniški promet kot v letu 1918, ko je bila primorana vlada prevzeti železnice. Učinki stavke se ne vidijo takoj, kajti železniške družbe imajo v prometu na tisoče vozov, ki bi morali biti zamazovani, da se popravijo. Učinek stavke se vidi v tem, da zastaja delo na milijonu voz, ki bi bili v normalnih razmerah popravljivi vsaki mesec.

"Pred nami je najgostejši štirimesečni promet v letu. Ako se vrnejo vsi delavci na delo in delajo vsaki dan tri ure po delopustu, tedaj ne bo učinki stavke izbrisani pred prvim januarjem 1923."

JE SAVLA JE POSTAL PAVEL. Washington, D. C. — "Bil sem v opoziciji v kongresu in runaj njega, da se vlada poprima kupčije," je rekel senator Calder in New Yorku v četrtak v senatu. "Občaloval sem dan, ko bo vlada obrstovala železnice in rudnike, toda čas je prišel, ko je vprašanje vladnega obrstovanja, kontrole ali lastništva v potrebi postalo nujno, da se prepreči bolezen in smrt.... Ako New York ne dobi kupiva v nekaj tednih, tedaj pride trpljenje za ljudstvo, kakršnega še ni občutilo v mirnem času."

BRABRA ZAMOROKA. Chicago, Ill. — Enajst let stari Brewer McGee se je kopal v Michiganem jezuru. Plaval je na jezuru do tri sto jardov daleč. Tu je omagal in se je pričel potapljati. Dva desetletna zamorska dečka sta stala na obrežju, ko je McGee pričel klicati na pomoč. Skočila sta v jezuro in plavala tri sto jardov daleč in privlekla ponorečnega dečka na obrežje, katerega so na to prepeljali v bolnišnico.

Anglija obtožila Francijo pred ligo narodov. London, 29. avg. — Anglija toži Francijo in sodiše je liga narodov. To je prvi slučaj, da vrste v zgodovini. Ker sta obe stranki velesili, je stvar pomenljiva, ker pokaže, koliko moči sploh ima liga narodov.

Spor izvira iz francoske kolonije Tunisa in severni Afriki. V tej koloniji je več tisoč Maltezov, ki so angleški podaniki. Otroci teh naseljenecv so po angleškem pravu tudi angleški podaniki. Francija je pa 8. novembra 1921 objavila predsedniški dekret, ki se glasi, da so v Tunisu rojeni otroci angleških Maltezov francoski podaniki in valed tega podrejeni vojaški službi v francoski afriški armadi. Angleški poslanik je protestiral, rekoč, da je Francija prelomila mednarodno pravo in pogodbe s Anglijo, toda francoska oblast so odgovorile, da osebe, ki so rojene v francoskih kolonijah, so francoski podaniki. Sinovi Maltezov so se uprli, toda bili so aretirani in siloma potisnjeni v armado, voditelji upora so pa bili obsojeni na dolgo zaporno kazen.

Anglija je predlagala, da se stvar predloži razsodišču, toda Francija je odklonila predlog. Zdaj je Anglija predložila zadevo ligo narodov in pride na dnevni red prihodnje seje sveta lige pod naslovom "Spor med Francijo in Veliko Britanijo glede narodnostnih dekretov, izdanih v Tunisu in Maroku in njih aplikacije na angleške podanike". — Ta spor je povzročil precej razburjenja na Angleškem.

Željezniška ofrena šepa. Chicago, Ill. — Odvetniki in birokovnjaški svetovalec železničarskih organizacij izjavljajo, da ne bo prav nič pomagalo, ako vlada uprava prevzame le del železnic, kot svetuje Harding. Lokomotive na vseh železnicah so tako izrabljene, da bodo morali delati v delavnicaht močindan; da se vrnejo soper v normalna razmera. V delavnicaht pod predlagano vlado kontrole na bodo mogli delati ali izvrševati popravil za druge železniške družbe, ki se trdovratno upirajo sporazumu. "Več ko sto milijonov ur dela je potrebnih, preden se bo oprma nahajala v takem stanju, kot je bila pred prvim aprilom", izjavlja McGrath, podpredsednik železniškega departamenta v Ameriški delavski federaciji. "Ena sedmina zelo pohabljenih lokomotiv potrebuje več ko tisoč ur človeškega dela za vsako lokomotivo, da se tako popravijo, kot se morajo popraviti.

Tovorni vozovi se nahajajo v ravno tako resnem stanju. V normalnih razmerah je potrebnih pet in dvajset milijonov ur človeškega dela vsaki mesec, da se prepreči pomanjkanje vozov in da ne zastane tako železniški promet kot v letu 1918, ko je bila primorana vlada prevzeti železnice. Učinki stavke se ne vidijo takoj, kajti železniške družbe imajo v prometu na tisoče vozov, ki bi morali biti zamazovani, da se popravijo. Učinek stavke se vidi v tem, da zastaja delo na milijonu voz, ki bi bili v normalnih razmerah popravljivi vsaki mesec.

"Pred nami je najgostejši štirimesečni promet v letu. Ako se vrnejo vsi delavci na delo in delajo vsaki dan tri ure po delopustu, tedaj ne bo učinki stavke izbrisani pred prvim januarjem 1923."

JE SAVLA JE POSTAL PAVEL. Washington, D. C. — "Bil sem v opoziciji v kongresu in runaj njega, da se vlada poprima kupčije," je rekel senator Calder in New Yorku v četrtak v senatu. "Občaloval sem dan, ko bo vlada obrstovala železnice in rudnike, toda čas je prišel, ko je vprašanje vladnega obrstovanja, kontrole ali lastništva v potrebi postalo nujno, da se prepreči bolezen in smrt.... Ako New York ne dobi kupiva v nekaj tednih, tedaj pride trpljenje za ljudstvo, kakršnega še ni občutilo v mirnem času."

BRABRA ZAMOROKA. Chicago, Ill. — Enajst let stari Brewer McGee se je kopal v Michiganem jezuru. Plaval je na jezuru do tri sto jardov daleč. Tu je omagal in se je pričel potapljati. Dva desetletna zamorska dečka sta stala na obrežju, ko je McGee pričel klicati na pomoč. Skočila sta v jezuro in plavala tri sto jardov daleč in privlekla ponorečnega dečka na obrežje, katerega so na to prepeljali v bolnišnico.

Anglija obtožila Francijo pred ligo narodov. London, 29. avg. — Anglija toži Francijo in sodiše je liga narodov. To je prvi slučaj, da vrste v zgodovini. Ker sta obe stranki velesili, je stvar pomenljiva, ker pokaže, koliko moči sploh ima liga narodov.

Spor izvira iz francoske kolonije Tunisa in severni Afriki. V tej koloniji je več tisoč Maltezov, ki so angleški podaniki. Otroci teh naseljenecv so po angleškem pravu tudi angleški podaniki. Francija je pa 8. novembra 1921 objavila predsedniški dekret, ki se glasi, da so v Tunisu rojeni otroci angleških Maltezov francoski podaniki in valed tega podrejeni vojaški službi v francoski afriški armadi. Angleški poslanik je protestiral, rekoč, da je Francija prelomila mednarodno pravo in pogodbe s Anglijo, toda francoska oblast so odgovorile, da osebe, ki so rojene v francoskih kolonijah, so francoski podaniki. Sinovi Maltezov so se uprli, toda bili so aretirani in siloma potisnjeni v armado, voditelji upora so pa bili obsojeni na dolgo zaporno kazen.

Anglija je predlagala, da se stvar predloži razsodišču, toda Francija je odklonila predlog. Zdaj je Anglija predložila zadevo ligo narodov in pride na dnevni red prihodnje seje sveta lige pod naslovom "Spor med Francijo in Veliko Britanijo glede narodnostnih dekretov, izdanih v Tunisu in Maroku in njih aplikacije na angleške podanike". — Ta spor je povzročil precej razburjenja na Angleškem.

Željezniška ofrena šepa. Chicago, Ill. — Odvetniki in birokovnjaški svetovalec železničarskih organizacij izjavljajo, da ne bo prav nič pomagalo, ako vlada uprava prevzame le del železnic, kot svetuje Harding. Lokomotive na vseh železnicah so tako izrabljene, da bodo morali delati v delavnicaht močindan; da se vrnejo soper v normalna razmera. V delavnicaht pod predlagano vlado kontrole na bodo mogli delati ali izvrševati popravil za druge železniške družbe, ki se trdovratno upirajo sporazumu. "Več ko sto milijonov ur dela je potrebnih, preden se bo oprma nahajala v takem stanju, kot je bila pred prvim aprilom", izjavlja McGrath, podpredsednik železniškega departamenta v Ameriški delavski federaciji. "Ena sedmina zelo pohabljenih lokomotiv potrebuje več ko tisoč ur človeškega dela za vsako lokomotivo, da se tako popravijo, kot se morajo popraviti.

Tovorni vozovi se nahajajo v ravno tako resnem stanju. V normalnih razmerah je potrebnih pet in dvajset milijonov ur človeškega dela vsaki mesec, da se prepreči pomanjkanje vozov in da ne zastane tako železniški promet kot v letu 1918, ko je bila primorana vlada prevzeti železnice. Učinki stavke se ne vidijo takoj, kajti železniške družbe imajo v prometu na tisoče vozov, ki bi morali biti zamazovani, da se popravijo. Učinek stavke se vidi v tem, da zastaja delo na milijonu voz, ki bi bili v normalnih razmerah popravljivi vsaki mesec.

"Pred nami je najgostejši štirimesečni promet v letu. Ako se vrnejo vsi delavci na delo in delajo vsaki dan tri ure po delopustu, tedaj ne bo učinki stavke izbrisani pred prvim januarjem 1923."

JE SAVLA JE POSTAL PAVEL. Washington, D. C. — "Bil sem v opoziciji v kongresu in runaj njega, da se vlada poprima kupčije," je rekel senator Calder in New Yorku v četrtak v senatu. "Občaloval sem dan, ko bo vlada obrstovala železnice in rudnike, toda čas je prišel, ko je vprašanje vladnega obrstovanja, kontrole ali lastništva v potrebi postalo nujno, da se prepreči bolezen in smrt.... Ako New York ne dobi kupiva v nekaj tednih, tedaj pride trpljenje za ljudstvo, kakršnega še ni občutilo v mirnem času."

BRABRA ZAMOROKA. Chicago, Ill. — Enajst let stari Brewer McGee se je kopal v Michiganem jezuru. Plaval je na jezuru do tri sto jardov daleč. Tu je omagal in se je pričel potapljati. Dva desetletna zamorska dečka sta stala na obrežju, ko je McGee pričel klicati na pomoč. Skočila sta v jezuro in plavala tri sto jardov daleč in privlekla ponorečnega dečka na obrežje, katerega so na to prepeljali v bolnišnico.

Anglija obtožila Francijo pred ligo narodov. London, 29. avg. — Anglija toži Francijo in sodiše je liga narodov. To je prvi slučaj, da vrste v zgodovini. Ker sta obe stranki velesili, je stvar pomenljiva, ker pokaže, koliko moči sploh ima liga narodov.

Spor izvira iz francoske kolonije Tunisa in severni Afriki. V tej koloniji je več tisoč Maltezov, ki so angleški podaniki. Otroci teh naseljenecv so po angleškem pravu tudi angleški podaniki. Francija je pa 8. novembra 1921 objavila predsedniški dekret, ki se glasi, da so v Tunisu rojeni otroci angleških Maltezov francoski podaniki in valed tega podrejeni vojaški službi v francoski afriški armadi. Angleški poslanik je protestiral, rekoč, da je Francija prelomila mednarodno pravo in pogodbe s Anglijo, toda francoska oblast so odgovorile, da osebe, ki so rojene v francoskih kolonijah, so francoski podaniki. Sinovi Maltezov so se uprli, toda bili so aretirani in siloma potisnjeni v armado, voditelji upora so pa bili obsojeni na dolgo zaporno kazen.

Anglija je predlagala, da se stvar predloži razsodišču, toda Francija je odklonila predlog. Zdaj je Anglija predložila zadevo ligo narodov in pride na dnevni red prihodnje seje sveta lige pod naslovom "Spor med Francijo in Veliko Britanijo glede narodnostnih dekretov, izdanih v Tunisu in Maroku in njih aplikacije na angleške podanike". — Ta spor je povzročil precej razburjenja na Angleškem.

Željezniška ofrena šepa. Chicago, Ill. — Odvetniki in birokovnjaški svetovalec železničarskih organizacij izjavljajo, da ne bo prav nič pomagalo, ako vlada uprava prevzame le del železnic, kot svetuje Harding. Lokomotive na vseh železnicah so tako izrabljene, da bodo morali delati v delavnicaht močindan; da se vrnejo soper v normalna razmera. V delavnicaht pod predlagano vlado kontrole na bodo mogli delati ali izvrševati popravil za druge železniške družbe, ki se trdovratno upirajo sporazumu. "Več ko sto milijonov ur dela je potrebnih, preden se bo oprma nahajala v takem stanju, kot je bila pred prvim aprilom", izjavlja McGrath, podpredsednik železniškega departamenta v Ameriški delavski federaciji. "Ena sedmina zelo pohabljenih lokomotiv potrebuje več ko tisoč ur človeškega dela za vsako lokomotivo, da se tako popravijo, kot se morajo popraviti.

Tovorni vozovi se nahajajo v ravno tako resnem stanju. V normalnih razmerah je potrebnih pet in dvajset milijonov ur človeškega dela vsaki mesec, da se prepreči pomanjkanje vozov in da ne zastane tako železniški promet kot v letu 1918, ko je bila primorana vlada prevzeti železnice. Učinki stavke se ne vidijo takoj, kajti železniške družbe imajo v prometu na tisoče vozov, ki bi morali biti zamazovani, da se popravijo. Učinek stavke se vidi v tem, da zastaja delo na milijonu voz, ki bi bili v normalnih razmerah popravljivi vsaki mesec.

"Pred nami je najgostejši štirimesečni promet v letu. Ako se vrnejo vsi delavci na delo in delajo vsaki dan tri ure po delopustu, tedaj ne bo učinki stavke izbrisani pred prvim januarjem 1923."

JE SAVLA JE POSTAL PAVEL. Washington, D. C. — "Bil sem v opoziciji v kongresu in runaj njega, da se vlada poprima kupčije," je rekel senator Calder in New Yorku v četrtak v senatu. "Občaloval sem dan, ko bo vlada obrstovala železnice in rudnike, toda čas je prišel, ko je vprašanje vladnega obrstovanja, kontrole ali lastništva v potrebi postalo nujno, da se prepreči bolezen in smrt.... Ako New York ne dobi kupiva v nekaj tednih, tedaj pride trpljenje za ljudstvo, kakršnega še ni občutilo v mirnem času."

BRABRA ZAMOROKA. Chicago, Ill. — Enajst let stari Brewer McGee se je kopal v Michiganem jezuru. Plaval je na jezuru do tri sto jardov daleč. Tu je omagal in se je pričel potapljati. Dva desetletna zamorska dečka sta stala na obrežju, ko je McGee pričel klicati na pomoč. Skočila sta v jezuro in plavala tri sto jardov daleč in privlekla ponorečnega dečka na obrežje, katerega so na to prepeljali v bolnišnico.

Anglija obtožila Francijo pred ligo narodov. London, 29. avg. — Anglija toži Francijo in sodiše je liga narodov. To je prvi slučaj, da vrste v zgodovini. Ker sta obe stranki velesili, je stvar pomenljiva, ker pokaže, koliko moči sploh ima liga narodov.

Spor izvira iz francoske kolonije Tunisa in severni Afriki. V tej koloniji je več tisoč Maltezov, ki so angleški podaniki. Otroci teh naseljenecv so po angleškem pravu tudi angleški podaniki. Francija je pa 8. novembra 1921 objavila predsedniški dekret,

Volitve se bližajo.

ZBRANJE PROSTOVOLJNIH PRISPJEVKOV ZA KONGRESNO KAMPANJO 1922.

Kakor je razvidno iz zapisa... kakor je razvidno iz zapisa... kakor je razvidno iz zapisa...

Pismo se glasi:

Gross, Kans., 21. avgusta 1922.

Tajništvo J. S. Z.:

Nashe društvo št. 206 SNPJ je na svoji redni seji dne 20. avgusta...

Porabite omenjeno svoto, kakor se vam zdi bolj umestno...

Želeč vam mnogo uspeha, vas pozdravlja, John Šular, tajnik...

S tem pismom in s to svoto kot za začetek, odpirajo tajništvo J. S. Z. sporazumno s člani...

Člani društva slovenskih podpornih organizacij so tem potom naprošeni, naj posnemajo po svojih najboljših močeh...

Tajništvo J. S. Z.

Tri leta Verzalske pogodbe.

Po treh letih Verzalske pogodbe so se pokazale vse konture političnega zločina...

Trije diplomati so sedeli v tajni zločinski politični kuhinji...

Ze med vojno, posebno pa po vojni, je vse socialistično časopisje...

Nikjer pa zgodovina ne pove o tajni diplomaciji, ki bi na tak perfidni način delala...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Trije, samo trije ljudje so sedeli skupaj: predsednik Zeilinger...

Vsaako se še spominja besed Woodrow Wilsona, ki je vzkliknil: Vsem narodom pravico, vsakemu narodu, kar mu gre!

Kdo so bili ti trije možje?

Ne moremo se vzdržati, da ne bi povedali gola resnice, četudi je robata!

Trije privilegirani internacionalni diplomati, ki so sedaj po treh letih docela že izropali Evropo.

Nobena država v srednji Evropi, ki je bila zapletena v vojno, se ne more konsolidirati, ena je bolj kot druga od zapadnega kapitalizma že izrpana...

To je sad Verzalske diplomacije, kateri je bil duša reprezentant nenasitljivega francoškega kapitalizma, gospod Clemenceau.

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na južnem Tirolskem...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

Gospodje, ki so pred tremi leti delili nasodom pravico, niso vprašali, kateri narod prebiva na Krasu...

stim lepim časom, ko so n. pr. šolski ravnatelji s svetim strahom vzklikali: "Jessas, was wird denn der hohe Landeschulrat sagen! — Jój, jój, kaj pa bo rekeli visoki deželni šolski svet!"

In ko bomo postali iz državljanov zopet podaniki, bomo sveto prisegli na znano nemško geslo izza svetovne vojne: Aushalten, durchhalten und Maul halten!

Vzdržati, vztrajati in jezik za zobe! Srečna "svobodna" Jugoslavija!

Zelo zanimiv je stavek, kjer se prepoveduje manifestacije za eno ali drugo obliko vladavine.

Prepoved je očitno naperjena v Srbiji proti republikancem, na Hrvaškem proti Radiću in v Sloveniji proti vsem strankam in skupinam, ki so za avtonomijo.

Pod "obliko vladavine" je treba vedno razumeti v prvi vrsti one oblike, ki se tičejo državnega načelstva (monarhija ali republika); ni pa dvoma, da bodo znali spretni "policeji" pod "obliko vladavine" podktniti tudi obliko državnega ustroja sploh (centralizem t. t. d.).

Zato je čisto gotovo, da bodo preganjali na Hrvaškem Radičeve, in zelo verjetno je, da bodo tudi v Sloveniji poskušali nastopiti vneta in goreči zgovorniki centralizma proti avtonomistom.

Naša, t. j. areča Slovencev je, da znajo pri nas vsi ljudje brati in pisati in da jim zato ni treba ravno na shodih pripovedovati, kakšne politične zahteve naj stavijo.

Gibanja za avtonomijo Slovenije tak zakonski načrt ne bo ustavil — kvečjemu se bodo ljudje smajali. Zelo smišljno pa je, da čutijo vladodržitelji v sebi potrebo, da monarhično obliko vladavine in centralistično ureditev države postavljajo še pod varstvo posebnega zakona.

Če je monarhična misel tako globoko zasidrana v srcah državljanov (bodoših "podanikov") in če je centralizem res tako blagodejen in plodonosen, čemu potem še posebni zakon za našitje teh dveh ustanov?

Poglejmo sedaj še, kaj pravi vidovdanska ustava o zborovalni svobodi. V paragrafu 14. ustave beremo: "Dravljanji imajo pravico a) združevanja, b) zborovanja in c) dogovarjanja."

Tako se glasi prvi stavek tega paragrafa. Jako lepo, kaj ne? Očlovek bi mislil, da je pri nas tako, kakor je na Angleskem ali pa v Ameriki, kjer vsak človek lahko začne javno govoriti, kjer in komer hoče in kar hoče.

Če se komu kljubuje za poslušati, je prav; če pa ne, je pa tudi prav. Tako izgleda prava svoboda zborovanja.

V paragrafu 14. vidovdanske ustave pa beremo dalje: "Natančnejša določila o tem predpiše (poseben) zakon."

V tej določbi tiči konjako kopito, naperjeno proti zborovalni svobodi. Vlada namreč lahko izda zakon, ki ureja samo kake formalnosti zborovanja (n. pr. čas), lahko pa izda in izda tudi zakon, ki se tiče vsebine zborovanja in shodov.

Naša vlada je krenila na drugo pot, za 500 let nazaj. Z novim zakonom nas bo postavila vse pod politično kuratelo. V našo deželo pa se vračajo lepi Metternichovi časi, ko se je smel človek brigati le za lepe punčke, za dobro vince in za vse osarjaje, samo Bog ne daj besede o politiki in o kritiki državnih mogotov, ki smo jih postavili mi, ki jih plašujemo mi, sedaj pa hočejo vrzati čez glavo nam, ki jih vsdrujemo in plašujemo!

L vsedelavski zlet v Celju.

Jugoslavija še ni videla takega delavskega nastopa, kot je bil l. vsedelavski zlet v Celju dne 6. avgusta.

Že na predvečer je olivelo Celje. Trboveljska godba, pevsko društvo "Svoboda" iz Maribora in pevsko društvo "Sava" iz Jesenice so privedli koncert, ki je zelo dobro uspel.

Tudi buržoazija se je udeležila tega delavskega koncerta. V nočeljo zjutraj smo delali kisle obraze in popolnoma nič nismo bili zadovoljni s svetnikom, kateremu je poverjen vremenski referat. Nebo je bilo prebrčeno s lahkiimi oblaki in naletaval je po malem dež.

Toda tudi slaba volja nas je minula. Če trpiš že stoletja pod kapitalističnim jarmom, če se potiš in ubijaš za druge, ali boš danes, ko je tvoj praznik, godrnjal!

Že zgodaj zjutraj je bilo v mestu zelo živahno. Reditelji-kolektarji so se z lepo okinanimi kolektarji zbirali, istotako zletniki, ki so prišli na predvečer v Celje.

Majhen spreved se je pomikal proti kolodvoru k sprejemu izletnikov iz Savinjske doline.

Ko smo se zopet vračali na Glazijo, se nam je buržoazija posmebovala, češ, socialisti, sedaj vidite koliko vas je.

Pri drugem sprejemu so došli Mariborčani, Ptujčani, nekoliko pozneje pa s posebnim vlakom ljubljana in Zagrebčani.

Sreča so utripala vedno veselejša, ko smo videli, da prihajajo vedno nove skupine s svojimi zastavami. Rediteljski zbor je bil vedno na mestu. Razvil se je mogoben spreved, ki je segal od kolodvoru pa do Deškovega trga, kjer se je vršil shod. Tisoče broječa množica se je valovala po obsebnem trgu. Na oknih je slonelo celjsko malomeščanstvo in gledalo, kako delavstvo manifestira.

Niso bili to kapitalisti, temveč kruhoborec, proletariat je slonel na oknih, ki se misli, da gospod uradnik in proletaroc, da se ne sme pomelati med delavsko maso in povedati, da le težko živi s tem, kar mu belgrajska gospoda vrže kot plačo.

Sodr. Koren je otvoril shod. Nato so govorili sr. Bukčeg iz Zagreba, Radošević iz Zagreba, Jakšić iz Sarajeva, Golouh iz Maribora, Bernot iz Ljubljane, Komavli iz Ptujja, Jeram iz Jesenice, Cobal iz Zagorja, Krušič iz Trbovelj ter s. Etbin Kristan, ki je v svojem govoru orisal razvoj socialne demokracije v Sloveniji. Pred 25. leti si lahko spravlil vso socialno-demokracijo v majhno sobico, danes pa manifestira socialistični proletariat na obsebnem trgu. In to je le majhen del socialističnega proletarijata, koliko pa ga je ostalo doma, ki pa je v duhu na tej delavski manifestaciji.

Vremenski svetnik je videl navdušenje trpinov in je prav polagoma poganjal oblake proti ljubljani, kjer je razkazovala svojo moč buržoazija.

Po lepo uspelem shodu se je razvil spreved, ki je med godbo in petjem korakal po mestu.

Tudi prehranjevalni odtok je izvršil svoje dolžnost. Razdeljeni po skupinah so mnogi zletniki zadostili tudi svojem žolodcu. Če ne so bile zmerne.

Ob pol 2. je zopet mrgolelo na Glazijo. Bilo je vedno veselejša. Okoli 3. se je formiral dolg spreved, ki se je pomikal proti Teharjem. Od veselicega prostora v Teharjih, pa tja do "Zelenega travnika" se je vil spreved, ki je prvikrat združil v sebi vse sužnje...

V Teharjih se je vršila telovadba delavskih enot iz Maribora in Jesenice ter kolesarska dirka. Td. Zabava je bila neprilisljena; najveselejša dejstvo pa je, da je proletariat pokazal, da noče aluditi zglede buržoaznih priveditov, temveč je trezno, kakor je prišel, tudi odšel nazaj v Celje. Zletnikov je bilo približno 12 tisoč.

proti kolodvoru k sprejemu izletnikov iz Savinjske doline.

Ko smo se zopet vračali na Glazijo, se nam je buržoazija posmebovala, češ, socialisti, sedaj vidite koliko vas je.

Pri drugem sprejemu so došli Mariborčani, Ptujčani, nekoliko pozneje pa s posebnim vlakom ljubljana in Zagrebčani.

Sreča so utripala vedno veselejša, ko smo videli, da prihajajo vedno nove skupine s svojimi zastavami. Rediteljski zbor je bil vedno na mestu. Razvil se je mogoben spreved, ki je segal od kolodvoru pa do Deškovega trga, kjer se je vršil shod. Tisoče broječa množica se je valovala po obsebnem trgu. Na oknih je slonelo celjsko malomeščanstvo in gledalo, kako delavstvo manifestira.

Niso bili to kapitalisti, temveč kruhoborec, proletariat je slonel na oknih, ki se misli, da gospod uradnik in proletaroc, da se ne sme pomelati med delavsko maso in povedati, da le težko živi s tem, kar mu belgrajska gospoda vrže kot plačo.

Sodr. Koren je otvoril shod. Nato so govorili sr. Bukčeg iz Zagreba, Radošević iz Zagreba, Jakšić iz Sarajeva, Golouh iz Maribora, Bernot iz Ljubljane, Komavli iz Ptujja, Jeram iz Jesenice, Cobal iz Zagorja, Krušič iz Trbovelj ter s. Etbin Kristan, ki je v svojem govoru orisal razvoj socialne demokracije v Sloveniji. Pred 25. leti si lahko spravlil vso socialno-demokracijo v majhno sobico, danes pa manifestira socialistični proletariat na obsebnem trgu. In to je le majhen del socialističnega proletarijata, koliko pa ga je ostalo doma, ki pa je v duhu na tej delavski manifestaciji.

Vremenski svetnik je videl navdušenje trpinov in je prav polagoma poganjal oblake proti ljubljani, kjer je razkazovala svojo moč buržoazija.

Po lepo uspelem shodu se je razvil spreved, ki je med godbo in petjem korakal po mestu.

Tudi prehranjevalni odtok je izvršil svoje dolžnost. Razdeljeni po skupinah so mnogi zletniki zadostili tudi svojem žolodcu. Če ne so bile zmerne.

Ob pol 2. je zopet mrgolelo na Glazijo. Bilo je vedno veselejša. Okoli 3. se je formiral dolg spreved, ki se je pomikal proti Teharjem. Od veselicega prostora v Teharjih, pa tja do "Zelenega travnika" se je vil spreved, ki je prvikrat združil v sebi vse sužnje...

V Teharjih se je vršila telovadba delavskih enot iz Maribora in Jesenice ter kolesarska dirka. Td. Zabava je bila neprilisljena; najveselejša dejstvo pa je, da je proletariat pokazal, da noče aluditi zglede buržoaznih priveditov, temveč je trezno, kakor je prišel, tudi odšel nazaj v Celje. Zletnikov je bilo približno 12 tisoč.

Cela priveditev je pokazala vzoren red, disciplino in zavednost. V Celju smo bili združeni in navduševali smo se za vse lepo, navdušeni smo tudi odšli iz Celja. Razširili smo se širom Slovenije in v Hrvaške, duh celjskega vadedlavskega zleta pa mora ostati v nas tudi sedaj, ko stopamo zopet na delo v svojem kraju.

Celjski zlet je pokazal, da je socialistična misel krepka. Toda še jo moramo poglobiti, še se mora razvijati, če hočemo doseči vstajenje sužnjev.

Gorje pri Bledu. V nedeljo 23. julija je v Gorjah alkohol zahteval zopet zahteval mlado žrtev. Vojak Jože Maček, bivajoč na dopustu, se je v nedeljo zabaval s svojimi tovariši po raznih gostilnah. Pozno zvečer je prišel v gostilno A. Kržišnika na Fortuni, kjer se je pričelo popivanje, kot da bi šlo za stavo. Maček je popil 7-8 litrov žganja kar zaporčoma, meneč, prej se bosta drugi naveličali plačati, kakor jaz piti. Vseled zaužitega alkohola je na svojem stolu zaspal. Neki Pretnar pa, mu je s silo odpril usta in mu še žganja vili. Potem ga je s stolom vred vlekli na prosto za bližnji plot, kjer ga je pustil nezvestnega ležati. Drugi dan zjutraj so ga našli mrtvega. Baje brez znakov nasilja! Značilno je to, da je oče prošil okr. glavarstvo v Radovljici za preiskovalno komisijo, ki pa so mu je odklonili. Oče je o stvari obvestil garnizijsko oblast, ki bo dala truplo izkopati in preiskati.

Faličeva vlada je v veliki nepriliki odkar so objavili belgrajski časopisi pisma kraljeviča Jurija, ki jih je le ta pisal vladi, na katerega pa ta sploh ni odgovorila. Princ Jurij zahteva zase: 1. da mu dajo v Beogradu primerno stanovanje na razpolago. 2. konje in

Slovenska Narodna Podporni Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inorp. 17. junija 1907 v državi Illinois. GLAVNI STAN: 2687-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK: Predsednik Vincent Calnar, podpredsednik Andrew Vidrič, R. F. D. 7, Box 62, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniške oddelka Blaz Nevak, gl. blagajnik John Vegrič, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gadin.

FOROTNI ODESEK: John Underwood, predsednik, 406 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenski, Box 276, Barbours, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Teršelj, Box 161, Lawrence, Pa., John Geriok, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK: OSREDNJE OKROJE: Blaz Nevak, predsednik, 2687-89 S. Lawndale Ave. Chicago, Ill. VZHODNO OKROJE: Jacob Ambrosii, Box 286, Moon Run, Pa., John Geriok, 14821 Popper Ave., Cleveland, O. ZAPADNO OKROJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugoslopad, Max Marc, Box 196, Buhl, Minn., za severozapad, Mike Zupel, 8483 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor: Frank Zeita, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5600 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 2905 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor: Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Jos. Oros, 3630 W. 26th St., Chicago, Ill. Jos. Štuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kara, 6202 St. Clair Av., Cleveland, O. POZOR! — Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VEA FISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se nanašajo Predsedništvu S. N. P. J., 2687-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki so tilaje gl. izvrševalnega odbora in jednate rebla se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse pritožbe glede posiljevanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zeitu, predsedniku nadzornega odbora, šigar naslov je zgornj.

Vsi prirvi na gl. poretni odtok se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 406 W. Hay St., Springfield, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, namenjeni, oglaš, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednota, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2687-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

sploh prevozna sredstva. 3. da mu pismeno zamajijo, da mu vsega tega ne bodo odvzeli ob prvi priliki in 4. da se mu da apana iz kraljeve listine. Princ Jurij je našel zaradi tega prišel v Beograd. Jasno je, da je ta konflikt neljub vladi, kakor tudi kralju Aleksandru.

V ponočnem vlakcu, ki je vasil iz Varaždina v Čakovcu, je hotel neki Wrangleov žastnik v vozni III. razreda posiliti neko žensko vprilo občinstva. Poklicati so morali na pomoč kandermerijo oroniške postaje Čakovca, ki je Wrangleovca aretirala ter ga odpeljala v zapore. Wrangleovca so ukrotili potem žele, ko se mu izbili iz rok sablja, s katero je ogrofal tudi potnike. Služaj se je pripetil 25. julija.

Ministrstvo za sunanje zadeve je zahtevalo od Bolgarske 2.500.000 zlatih frankov, ki bi jih morala Bolgarska takoj plačati. Ker se je Bolgarija branila ratičnirati pogodbo o vojni odškodnini, je zadeva prevzela Zveza narodov, ki bo odločila tudi v tem sporu.

SE VEHOVA ZDRAVILA VZURZUJE JO ZDRAVILJE V DRUŽINAH. Onemogla, nervozne ženske bodo gotovo dobile uspešno od pomoč kadar živajo SEVERA'S REGULATOR. Tonika za ženske. Prenege bolečine, poprvi narodne fuzije, pomaga naravi skrepčati oslabele ženske organe in jim povrne normalno razmere. Cena \$1.00. Vprašajte v lekarnah.

SEVERA'S REGULATOR. LEAD HAVARD, IOWA.

Priseljevanje iz starega kraja v Ameriko je bilo 1. julija t. l. odprto. Pišite meni, da vam naredim pravilno in dobro prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar. Ne odlašajte da ne bo kvota zopet izrpana.

MATIJA SKENDER, JAVNI NOYAR, se Ameriko in stari kraj, 6227 Butler Street, PITTSBURGH, PA.

Za kuhanje piva doma. Imamo v zalogi slad, kmečji, sladkor in vse druge potrebščine. Počakite in se pripravite, da je doma pri nas, kuhani vedno le najbolj in najzdravši. Dobiti je tudi širko sodov, steklene in raznih loncev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne šelzennine dame primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Kadar mislite na stari kraj, mislite na slovenske banke ZAKRAJSEK & ČESARK. 78-8th Ave., New York City.

Ona pošilja denar v stari kraj potom lastnih direktnih avas s pošto in zanesljivimi bankami, prodaja parobrodne listke za vse važne prekomorske linije za potovanje v stari kraj in od tam sem, izdeluje izjave za dohate oseb iz starega kraja in druge notarske listine.

Za nadaljnja pojasnila se obrnita na zgoraj navedeni naslov. Potreba točna in solidna.

EMIL KISS, bankir, 133 Second Ave., NEW YORK, N. Y. EASTPHETVO. Slovenske Banke D. D. Zagreb, Fran. Hrvatske Štedilnice, Zagreb, Francoško-Slovske Banke, Beograd, in njih podružnice v Jugoslaviji.

Iskazuje v gotovem AMERIKEM dolarju v dinarjih in kronah v starom kraju. POTOM POSTE IN BRZOJAVNO. PRODAJAM SIFKARTE ZA VSE LANJE.

VAN FRERIKEM ROJAKE IN STAREGA KRAJA. OBAVLJAM VSE BANANSKE POSLE. FREKJAM DENAR NA VLOHE IN FLAOUKEM 4% OBRNUTL. Pišite po pošti.

EMIL KISS, bankir, 133 Second Ave., NEW YORK, N. Y.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cena glasilov po dogovoru. Recepti se ne vratajo.
 Narodna: Zedinjene države (izvan Chicago) \$3.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$2.00.
 Nadar na vas, hvar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2687-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.
 Advertising rates on agreement.
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglasu n. pr. (Julija 21-22 poleg valoga imena na nadzoru pomeni da vam je s tem dnevnom potrdilo naročnina. Fencovite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

SEVERNA DAKOTA UČI FARMARJE TUDI DRUGJE.

Vesti iz Severne Dakote naznanjajo, da prično z obratovanjem prve enote žitnih elevatorjev v Grand Forksu že v zgodnjem oktobru. Farmarji v Severni Dakoti bodo letos postavili del svojega pridelka na trg potom tržne organizacije, ki so jo sami organizirali, kajti ta enota žitnih elevatorjev je državna, torej ljudska lastnina. Precejšnji del profita, ki so ga preje prejeli posredovalci in prekupci, žitni spekulantje in železniški magnatje, bo ostal farmarjem. Z drugimi besedami to pomeni, da se zaslužek za njih trdo delo pomnoži.

Ni čudo, da so se privatni bizniški interesi združili in z vsemi sredstvi naskočili Nestranskarso ligo. Kakor psi na oglodano kost so se vrgli na upravo, katere člani so bili pripadniki Nestranskarso lige. Združenim privatnim bizniškim interesom se je sicer posrečilo odpraviti samo začasno to upravo, niso pa mogli prodreti tega, kar je ta uprava izvršila v korist farmarjem. Žitni elevatorji, ki so ljudska lastnina, so tukaj!

Vanje bodo farmarji dovažali svojo pšenico in godilo se jim ne bo, kot se je zgodilo nekemu farmarju, ki je pripeljal voz pšenice v žitni elevator, ki je bil privatna lastnina. Razložil je pšenico in zapeljal na drugo stran elevatorja svoj voz, da nanj naloži otrobe, ki jih je potreboval za krmo svoje živine. In ko so mu predložili račun, je moral farmar še nekaj doplačati, da je lahko odpeljal otrobe. Pšenico so namreč pošiljali v najnižji razred. Ja farmar je moral prodati, ali se pa vrniti z njo zopet na svoj dom.

Ko je bila ovržena administracija Nestranskarso lige, so privatni bizniški interesi mislili, da bo lahko ovrželi vse projekte, ki jih je inicijirala prejšnja državna administracija. Pa ni šlo. Sedanja uprava, ki je bila izvoljena s pomočjo obrekovanja voditeljev Nestranskarso lige in z namenom, da se zruši, kar so drugi zgradili v interesu ljudstva in da se tako zopet napelje voda na mlín privatnih bizniških interesov, je morala dokončati proti svoji volji, kar je prejšnja administracija pričela. In zakaj tako? Farmarji v Severni Dakoti so politično organizirani. Privatnim bizniškim interesom je bilo mogoče z nečedno agitacijo odpoklicati prejšnjo administracijo, niso pa mogli prepričati farmarjev, da jim služijo žitnice pod privatno bizniško kontrolo bolje, kot pod državno.

Takoj po odpoklicu je bilo farmarjem lahko pojasniti, zakaj je bil napad izvršen na prejšnjo državno administracijo, ker je bila politična organizacija tista vez, ki je privabila farmarje na politične shode, da so stvarno razpravljali o položaju v državi.

Tako se nova administracija ni upala upreti farmarjem in morala je dokončati, kar so njeni nasprotniki začeli.

Farmarji v drugih državah morajo slediti izgledu v Severni Dakoti. Organizirati se morajo politično.

Tu ne pomagajo nobeni izgovori. V Oklahomi so se pričeli farmarji že organizirati. Precejšnje gibanje je tudi v Minnesoti, Wisconsinu in v nekaterih drugih državah. To gibanje pa mora postati splošno, da bo imelo uspeh, kakršen je potreben, da se farmarji rešijo iz kremljev posredovalcev in prekupcev. Politično organizirani farmarji lahko dosežejo vse, kar je potrebno v njih interesu. Kajti združijo se lahko s politično organiziranimi delavci, da izvolijo v postavodajne zbornice poslance, ki bodo zastopali ljudske koristi.

Brez politične organizacije so farmarji brez moči. Profesionalni političarji jih izrabijo v svojo korist in v korist privatnih bizniških interesov. Zategadelj je v interesu farmarjev samih, da ne odlašajo s politično organizacijo. Treba je, da gredo povsod na delo že zdaj, da bodo pripravljene v jeseni za volitve v postavodajne zbornice.

Farmarji! Severna Dakota je pokazala, da se brez politične organizacije ne dosežejo uspehi.

Ščuvanje farmarja proti delavcu.

Menda še niso nikdar v tej deželi ščuvali tako farmarje proti delavcem, kot se je to godilo ob času izpora rudarjev in železniških delavcev. In to ščuvanje se vrši v kapitalističnem časopisu, ki najbolj glasno kriči, da v tej deželi ni razredov, kadar delavci zahtevajo dostojno življenjske razmere.

Kako značilno je to ščuvanje, naj služi za primeru članek v dnevniku "Minneapolis Journal." Del tega članka se čita:

"Budarji, ki imajo največje in najmočnejše univo v deželi odkar je farmarju premož, da omlati svoje žito, da obratuje svoje mlekarne in tovarne za konzerviranje pridelka. Oni nočejo kopati premoga, ki je potreben za obratovanje vlakov, ki prevažajo farmarjeve pridelke na trg. Oni ugrožajo farmarja z zimo, polno neprijetnosti, stradanja in prezebovanja.

"Železniški delavci... tudi jemljejo farmarju. Odrakajo mu transportacijo njegovih pridelkov. Zatekajo se k nasilju, in če se posvoje mirovni uradniki, da varujejo življenje in lastnino, tedaj odrede stavke iz simpatije in nadalje paralizirajo transportacijo."

Šmokavzar je gotovo mučil svoje možgane, da je skrupal tako laž, ki naj bi naščuvala farmarje, da so videli v delavcih, ki so iskoriščani od tistih privatnih bizniških interesov kot farmarji, svoje največje sovražnike. V teku let so se pa napredni farmarji navadili drugače - misliti in spoznati so na srečo da so njih naravni zavrniki delavci. Naučili so se razumeti, če delavci stavkajo, ne stavkajo proti farmarjem, ampak štrajkajo, ker jih je do stavke prišla samoobramba proti lakomnim privatnim bizniškim interesom, proti organiziranim kapitalistom, ki iskoriščajo farmarje in delavce na ta način, da režejo cene poljskim produktom, delavcem pa ponujajo nisko mazo, ki ne zadostuje za prehranitev delavske družine in ki povzroča, da farmarji svojih pridelkov ne morejo spraviti v denar po pošteno ceni. Farmarji so pričeli razumeti, da se delavci bojuje s stavko proti svojim iskoriščevalcem, ki so dostikrat tudi iskoriščevalci farmarja.

Ako bi bilo mogoče organiziranim kapitalistom potlačiti farmarje in delavce tako, da morajo plesati, kakor jim godejo, bi to prav sanceljivo izvršili. Da se kaj takega ne zgodi tako lahko, kot že organizirani privatni bizniški interesi, so delavci organizirani. In kadar jih hočejo kapitalistične sile pritisniti k tlom, tedaj zastavkajo. Stavka je orožje proti delavskim iskoriščevalcem in ne proti farmarjem.

Rudarji niso hoteli pristati na kršenje pogodbe, ko so premogovniški podjetniki njim hoteli valiti znižano mazo. Premogovniški podjetniki so jih na to isprli in rekli, da so rudarji zastavkali, da pridobe zase javno mnenje. Železniški delavski odbor je znižal mazo železniškim delavcem in delavci so zastavkali, da se ubranijo meznega znižanja.

Ako delavci manj zaslužijo, pokupijo tudi manj poljskih pridelkov in privatni bizniški interesi imajo lepo priliko, da ponudijo farmarjem take cene za njih pridelke, da se ne izplača obdelovanje polja. Ako so delavci pošteno plačani za njih pošteno delo, tedaj lahko pokupijo več poljskih pridelkov. Tako pomnože povpraševanje po poljskih pridelkih na trgu. Pomnoženo povpraševanje po poljskih pridelkih na trgu, pa poviša cene poljskim pridelkom. Iz tega sledi, da se delavci, kadar stavkajo ne bojujejo le za svoje koristi, ampak se bojujejo tudi za interese farmarjev.

Zdaj pa si oglejmo privatne bizniške interese!

Premogovniški podjetniki so izjavili takoj po končanem izpору rudarjev, da so zaradi "stavke" imeli pet in dvajset milijonov dolarjev izgube. Gospodje pač niso prejimali tako visokega profita, kot če bi rudarji ves čas delali, dasiravno je bil njih profit vseeno visok, ker so premož v rezervi prodali po visoki ceni. To naznanilo premogovniških podjetnikov pomeni, da bodo morali farmarji plačevati tone premoga po višji ceni kot lani. Tone premoga jim bodo podražili za \$1.50 do \$2, dasiravno bodo rudarji delali za isto mazo kot lani.

To dejstvo govori, da so privatni bizniški interesi nasprotniki farmarjev. Kadar vsi ali saj pretežna večina farmarjev razume to resnico, tedaj pride združitve farmarjev in industrijskih delavcev proti privatnim bizniškim interesom — proti parazitnemu sloju v sloveški družbi. In kadar se izvrši ta združitve, tedaj bo iskoriščanje farmarja in delavca v privatne namene kmalu konec.

Velebizniški dnevniki vedo, zakaj razdrakujejo farmarja in delavca. Kajti čimbolj sta farmar in delavec razdružena, toliko bolj gre v klasje pšenica za privatne bizniške interese, ki ne sejejo, žanjejo, mlatijo, a vseeno pa spravijo sadove trudapolnega dela.

Francoska reakcija ugroža civilizacijo.

Francoski buržoaziji se je posrečilo v vojnem času tako razplameti šovinistične strasti, da je Francija dobila tudi najbolj nazadnjaško in sirovo vlado, ki je ustvarila sedanjí položaj v Evropi, tako da se lahko reče, da civilizacija visi na niti.

Videli smo, kako se je razbila zadnja londonska konferenca, na kateri je bila nemška odškodnina glavno vprašanje. In kdor je pazno opazoval dogodke na tej konferenci, je prišel do zaključka, da je konferenca ponesrečila, ker je bilo ustaljeno, ki so ga zavzeli francoski zastopniki na tej konferenci, trdosrčno, sirovo, maščevalno in sebično. Ponesrečenje konferencie je povzročilo razne resne posledice. Nemšija je ostala v položaju, da si ne more pomagati na nogo. Nemški monarhisti so dobili novo netivo za podliganje k nemškemu šovinizmu in za svojo monarhistično propagando. Enotnost zaveznikov je prejela tako hud udarec, da alejance poka. Ob koncem vojne je vsa buržoazija na svetu simpatizirala s Francijo, ponesrečena konferenca je povzročila, da ostane Francija osamljena, kajti sebičnost francoske buržoazije se je pokazala v taki luči, da je ostravela buržoazijo drugih narodov. Prijateljstvo ves med zavezniško buržoazijo se pretrgane in nevarnost je tukaj, da se tleča iskra v Evropi zopet sprameni v požar.

Ako se to zgodi, odpade krivda za ta požar na Francijo. Ko so zastopniki nemške republike predložili svojo stvar, je bilo jasno kot beli dan, da ne more plačati določene odškodnine, kajti če bi imela tudi voljo, da to stori, tedaj je pet in šestdeset milijonov nemškega ljudstva na robu propada. Zastopniki Francije se niso otirali na ta dejstva, ampak so zahtevali odškodnino kot Šilok funt mesa.

In kaj je sledilo? Francoska vlada se je poslužila sredstva, ki bo tvorilo zelo teman madač v njeni zgodovini. Nemški državljani niso mogli plačati deset milijonov dolarjev, ki so si jih izposodili pred vojno od francoskih državljanov, in zaradi tega se je francoska vlada brutalno maščevala nad tisoč pet sto Nemci v Alzaciji. Ignala jih je z njih domov in zaplenila je njih imetek, čeprav na drugi strani proglašala, da je lastnina sveta reč. Skoraj štiri leta po sklenjenem miru je Francija pričela z novo vojno proti nemškim ženam in otrokom, da nasiti lakomnost svojih bankirjev in denarnih mogotev. S tem činom je francoska buržoazija pokazala, da je izgubila zmornosti svojih prednikov in revolucijonarne dobe osemnajstega in devetnajstega stoletja, da je dekadirala in da je nezmožna izvršiti vladne posele.

Dokazi so tukaj, da Nemšija ne more plačati določene odškodnine. Kajti vrednost marke je tako padla, da je marka vredna le še eno desetinko centa, ki je bila nekdo vredna štiri in dvajset centov.

Zavezniki so storili dobro delo, ko so vrgli kajzerja in junkerizem. Ali oni niso ostali pri tem, ampak bolj brutalen boj se je nadaljeval proti republikanski Nemšiji, ki jim ni nikdar storila kaj šalega. In ko so zavezniki videli, da je tega boja preveč, so se odtegnili in Francija je ostala osamljena.

Francija je osamljena. In če Francija izvrši svoje grožnje o represalijah, tedaj pojde tudi sama po kostanj in ogenj. Izgledi so taki, ako Francija razpiha zopet požar v Evropi, tedaj bo sama najprva občutila kaos. To bo posledica činov sedanje francoske vlade. Francoska buržoazija je za-

slepljena valed pohlepnosti po večjem bogastvu in tako drvi sama v svojo pogubo.

Resnično je, da kogar hočejo bogovi pogubiti, ga udarijo s slepoto.

Premišljena propaganda.

Velebizniško časopisje se povzrže vsi tudi nalogi, da laže delavcem o delavcih. V takih lažeh je seveda metoda in ima namen poceptiti delavstvo. Tako se nedavno zagledali vesti belí dan, ki so pripovedovale ameriškemu delavstvu, da so britiki delavci zavrgli nov industrijski sistem in so se lepo sprizajmili s kapitalizmom. Dnevnik Chicago Daily News je izbral sklep britiskega delavskega strokovnega kongresa in konvencije organiziranih britikih rudarjev, po katerem je bil odklonjen predlog za pridružitve k moskovski internacionali. Vest je bila tako izigrana, kakor da so se britiki delavci naveližali igrakjati se s radikalnimi idejami in so se zopet akasni vrnili nazaj v narode kapitalizma in ga milo proslili odpustjanja.

To je največja laž, da so se britisko delavstvo pobratilo s kapitalizmom, ker se ni hotelo pridružiti moskovski internacionali. Britisko delavstvo je že precej časa združeno s amsterdamsko internacionalo. E njo je združeno tudi zdaj. Amsterdamska internacionala pa vodi boj proti kapitalističnemu načinu blagovne produkcije in distribucije. Proti temu sistemu se bojuje z ustanovitvijo združenih organizacij in ustanovitvijo delavskih političnih strank, ki so v svoj program sprejele socializem kot kmadni cilj. Seveda se Amsterdamska internacionala loči od moskovske internacionalne v taktiki, ker ne zagovarja takojšnjega preobrata, ampak priporoča konstruktivne metode.

Kdor trdi, da je britisko delavstvo napravilo prijateljsko zvezo s kapitalizmom ali da ljubkuje s njim, je velik ignorant, ali pa za nalašč potvarja resnico.

Britsko delavstvo v boju proti kapitalizmu ni spremenilo svoje taktike, ampak ravno tako odločno dela, da se s konstruktivnimi metodami spremeni kapitalistični produktivni sistem v socialističnega, kakor je delalo lani in praje.

Mednarodna delavska solidarnost ni prazna pena.

Na mednarodnem kongresu rudarjev v Frankobrodu v Nemšiji, se je pokazalo, da mednarodna delavska solidarnost ni prazna pena, ampak je stvar, ki postoji. Zaključil je, da daruje ameriškimi rudarjem štiri in štirideset tisoč dolarjev podpore in sprejel je resolucijo, v kateri izreka ameriškimi rudarjem bratske pozdrave in jim obljubi moralne pomoč. Na kongresu so bili zastopani rudarji iz enajst držav, ki so zastopali dva milijona organiziranih rudarjev enajst različnih narodov.

Rezolucija samanasobi pokazuje, kako organizirani delavci na drugem delu sveta dobro razumejo boj delavcev, ki so od njih oddaljeni tisoče milj. Rezolucija izjavlja, da je stavka izbruhnila, ker se premogovniški podjetniki niso hoteli pogajati z zastopniki rudarjev, predno je potekla stara pogodba 31. marca 1922, dasiravno je bilo v stari pogodbi zapisano s črnim na belem, da se podjetniki morajo udeležiti te konferencie, da se sklene nova pogodba.

Prav zasluživo je v Ameriki veliko delavcev, ki ne vedo, da je bil to vzrok za stavko. Organizirani evropski rudarji so pa dobro vedeli, zakaj so rudarji v Ameriki prenehali delati s prvim aprilom.

Ako pomislimo, kako majhna je vrednost evropskega denarja, tedaj še le razumemo, kaj pomeni za evropske rudarje, da so odločili, da se ameriškimi rudarjem pošlje štiri in štirideset tisoč dolarjev v podporo. Za evropsko delavstvo je to velika števje, ki pokazuje, da mednarodna delavska solidarnost postoji, čeprav skušajo zagovorniki mednarodnega kapitalizma odpraviti s poceptjenjem delavstva.

Slovenski delavec, ki hoče izvesti vse zanimive delavske vesti, mora redno čitati dnevnik "Prosveta".

Meteoriti.

V Michiganu je bilo aretiranih sedemnajst komunistov. Obtoženi so, da so hoteli strmoglaviti vlado, kam bodo zaprli teh sedemnajst velikanih, pred katerimi je vlada v nevarnosti? Ako je vlada že tako na slabem, da jo lahko poruši sedemnajst ljudi, ali se vlada ne boji, da porušijo ječo, v kateri so zaprti?

Kje je škap za solze, ki tečejo tokoma nad ubogo publiko? Publika mora plačati stroške stavke samo zato, ker so baroni premož izgubili bitko! Huhuhuhuh! Kdo zločja pa plačuje stroške, kadar delavci izgube stavko? Delavci seveda. Če so pa kapitalisti tepeni, tedaj se račun predloži srekanemu občinstvu, tistemu misterioznemu občinstvu, ki je itak vedno molzna kravica — saj 'občinstvo' v ogromni večini ni nihče drugi kot delavci.

Tisti prerok v Filadelfiji, ki je napovedal uničenje Evrope, je premalo izrasit. Reči bi moral: uničenje starega političnega in ekonomskega sistema Evrope.

Od nekod se čuje, da bo Francija anektirala Nemšijo, preselila Nemce v Afriko, zamorec pa v Nemšijo. Delo visoke civilizacije bo potem dovršeno. Govorice so sicer govornice, toda danes je vse mogoče.

Iraka — znamenje največje tragikomedijske — to je vse.

Na Bavarskem, ki je po geografiji in kulturi tik Tirolske, je vasica Oberamergau, katera je na glasu po vsem svetu zaradi svojih pasjonjskih iger. Igre so pa po svoji bizniški strani tako bogudopadajoče, da se že sgraja sam sveti oče v Rimu. Oberamergaviki pasjonci so takšni kakor tisti romar,

ki je šel na božjo pot, pa je kradel celo pot.

V šikakem Institutu umetnosti so se ustrelil litvinski kipar. Sirovak je imel kiparski talent, toda delal je kot trgovski pomočnik za borih štirinajst dolarjev na teden, da si je odganjal lakoto. Njegovе sohe so stale v izločbah, kupca ni bilo. Naredil je doprmi kip Hardinga in ga poslal predsedniku — in prejel je kratko zahvalno pismo.

Socialistokrci bi morali sprejeti novo točko v svoj program, ki je šalibog še nimajo: Umetnost, ki je danes tako skrbno negovana in tako visoko nagradena, ima svojega največjega sovražnika v socializmu.

Ameriška uradna morala se najlepše zrcali v raznih reguliranih obleke v javnih kopališčih. Človek se ne more načuditi preciznosti regulatorjev, ki ima obvarovati kopališnične pohujšanja. Pod velikim kupom licemerstva se pa skriva širok smeh tistih, ki prodajajo obilno kopališnično obleko. Morala je profitosna.

Slikarji, kiparji in drugi umetniki stradajo in si jemljejo življenje. Ali strada kak Dempsey? Ali se ustrelil kak Babe Ruth? Ne danes — v svetem času visoke civilizacije in zmagovite demokracije. Dempsey sune s pestjo tekmeča v obraz, da ga kri oblije, ga podere na tla in tisoči tullijo veselja, v njegov žep pa — kar je glavno — pade pol novega milijonka. Babe Ruth vrže žogo, naredi "home run" in novo tuljenje in novi tisočaki.

Tu je oltar ameriške umetnosti. Živela pest, živela žoga! Vse drugo naj crkne.

Neki starokrajski list piše, da je že čas, da so stiki med Slovenci v stari domovini in Ameriki tako uravnani, da bodo ameriški rojaki prepričani, da velja ljubezen njim, ne pa njihovim dolarjem. Da, da, skrajni čas je že!

Balkaniziran Colorado je še vedno v Ameriki. K. T. B.

LISTNICA UREDNIŠTVA.
 Chicago, Ill. — Dopisa, v katerem se pečata z razmerami, tiščimi se rojakov, ne sme uredništvo priobčiti s podpisom "eden prizadetih". Dovolite popoln podpis in dopis bo šel v list. — Pozdrav!

Smithfield, Pa. — Spravite Vašo zadevo pred društveni porotni odbor. Doktor ni zadeva izravna na po jednotlivih instancah, je neumestno objavljati v javnosti. — Pozdrav!

JAVNA GOVORNICA.

Glavni članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

San Francisco, Cal. — Dopisi, ki zadnje čase prihajajo iz Kalifornije, ne pomenijo drugega ne go hvalo, laž, preprič in reklamo za nekatere trgovinake...

Kalifornija je zelo na glasu zaradi različnih bogatih pridelkov in sivega podnebja. Zakaj je toj...

Zgodovina pretečenih petdeset let nam govori, da odkar je svet prišel izdelovati in uporabljati stroje, električne in razne druge...

Slabe razmere marsikoga pripravijo do tega, da pred časom konča nevredno življenje. Tako je storil naš zelo znani in miren rojak Frank Hanzich...

Bil je član društva Tabor Slovanov, št. 304, katerega člani so mu pripravili primeren pogreb in ga spremili k zadnjemu počitku.

Organizirano delavstvo je ravno kar pričelo boj proti Državni industrijski dobrotorni komisiji, da prepreči znižati plačo 150.000 delavkam od \$16 na \$15 tedensko.

Denar, to je najgrša stvar na svetu, ker povzroča toliko zla. Denar dela postav, povzroča rope, umore in samomere. Kljub temu, da je povzročeno toliko zlo po denarju na svetu, brez njega ni človek nič vreden...

San Francisco bomo imeli leto mnogo konvencij, a lahko rečem, da ne bodo nikogar več sprejeli s toliko pompom, kot so organizacije nekih Shinerjev, organizacije nekih Framazonov...

war and fought for them and now they are making a slave of me. I committed this act to go out of this world of slavery.—A soldier and a slave." (Ne dolžite nikogar drugega kot kapitaliste. Šel sem na vojno in se zanje boril, sedaj pa delajo sužnja iz mene. Izvršil sem ta čin, da grem s tega suženjskega sveta. — Vojak (suženj.)

Potem pa naj še kdo reče, da v Kaliforniji ni "lušteno". Veliko brezposelnih, med njimi tudi dovolj naših fantov, se nahaja v Oaklandu, Stocktonu in Sacramentu.

Lepi časi so tu za tihotapce, kajti mnogokateri si je napravil precejšno vsoto denarja, na katerega je bolj ponosen kot oni, ki si ga je pridobil na pošten način.

Slabe razmere marsikoga pripravijo do tega, da pred časom konča nevredno življenje. Tako je storil naš zelo znani in miren rojak Frank Hanzich...

Bil je član društva Tabor Slovanov, št. 304, katerega člani so mu pripravili primeren pogreb in ga spremili k zadnjemu počitku.

Organizirano delavstvo je ravno kar pričelo boj proti Državni industrijski dobrotorni komisiji, da prepreči znižati plačo 150.000 delavkam od \$16 na \$15 tedensko.

Denar, to je najgrša stvar na svetu, ker povzroča toliko zla. Denar dela postav, povzroča rope, umore in samomere. Kljub temu, da je povzročeno toliko zlo po denarju na svetu, brez njega ni človek nič vreden...

San Francisco bomo imeli leto mnogo konvencij, a lahko rečem, da ne bodo nikogar več sprejeli s toliko pompom, kot so organizacije nekih Shinerjev, organizacije nekih Framazonov...

Muskegon Heights, Mich. — Zopet se oglašja neka pokora iz te naselbine. Dasi se nered oglašam, pa sem nekako nerodan, ker so me bratje pripravili do tega, da nekoliko odgovorim glede dopisov, ki so bili priobčeni iz Muskegon Heights.

Prej nezname Srčne rane Meni spati ne puste... Kerže: Strange before were Love's deep sorrows Taking sleep of nights away.

nesel karto na drugo sejo, da vidimo kdaj je bila oddana na pošto, pa dopisnice ni prinesel, temveč je pisal drug dopis v list.

Člani smo mu prigovarjali izlepa in mu povedali, da po krivici napada brata tajnika našega društva, pa vilič temu je rojak še pisal v Prosveto in v dopisu št. 165 pisal, da vsak član, ki je na letni seji našega društva, ve, kdo je dobil samo en glas.

Sporočam toliko, a za sedaj zadostuje to, kar so mi naročili bratje, ko je bil navzoč tudi rojak A. Kruh. — Martin Jalovec.

Cleveland, O. — V zadnji številki "Časa" (za avgust) sem bral Keržetovo oceno treh naših slovenskih knjig, katerih smo bili deležniki ameriški Slovenci v letošnjem letu, namreč o Zormanovih Pesmih, o Molekovi prestavi Jimmie Higgins-a in o slovensko-angleški slovnici, izdane po Književni Matici SNPJ.

Posebno ga je g. Kerže podelil pri oceni Zormanovih pesmi. Kot kritik je v tej oceni pokazal, kakšna ne sme biti ocena. Pravi kritik mora poznati stvarino, katero ocenjuje.

Med vrsticami se lahko bere, da Kerže smatra prvo knjigo Zormanovih pesni za sad sanjarskega niledenja, ker pravi, "da smo brez primere bolj zadovoljni (kdo?) s njim, ko s prvimi (svezkom)." Torej prvi svezek je tako daleč za drugim, da ga lahko prezmemo, dočim so se kritiki kakor Debevec, Lah in Meško kaj pohvalno izrazili o njem.

Še bolj se je Kerže zmotil pri oceni Zormanovih prevodov. Ker sam ni dovolj več angleščino ne ustno in ne pisмено, bi ne smel izreči sodbo o prestavih brez posvetovanja z osebami, ki bi mu lahko dale boljše podatke.

Prej nezname Srčne rane Meni spati ne puste... Kerže: Strange before were Love's deep sorrows Taking sleep of nights away.

strogo filozofična pesnitev, kakršnih dobimo pri angleških pesnikih na tisoče in boljših — in katerih skoro nihče ne bere.

O Molekovi prestavi Jimmie Higgins-a nima veliko reči. "Z o-ceno dela samega se ne bomo (zakaj opet mi?) počeli."

Ravno revija "Čas" bi morala prinašati podrobne ocene o ali-nih delih, seveda objektivne, ozirajoč se na naše razmere. Brko-ne si je Kerže mislil, da bi se tu di ta prestava po njegovem na-dlunu "neprimerno" bolje pose-čila.

Te protikritike bi ne pisal samo vsled zmote urednika "Časa", komur dam vse priznanje za iz-obraževalno delo med narodom in za njegove žrtve v ta namen, pač pa vsled tega, ker se še itak po-hušjan in po raznih demagogih razcepljen narod še bolj pohušju-je. Slovenci imamo vse polno na-črtov za razne Domove, za iz-obraževalna društva in klube, za kooperativne ustanove in za sploš-no povzdigo naroda, kadar se pa res kak posameznik ali skupina potruditi in se mu kaj posreči, te-daj nas je na stotine, kateri pre-takamo krodolovne solze nad u-spehi. Veliko nas je, ki objukju-mo svoj lastni uspeh, ker nam je žal, da ne moremo delati nadalj-nih načrtov in izgubljati čas z dolgotrajnimi pripravami. — Dr. F. Kern.

SLIKE IZ NASELBIN.

Johnstown, Pa. — Premogarska stavka v Johnstownu še ni končana, in se tudi še ne ve, kdaj bo, zakaj naši magnatje se bodo branili do zadnje sile. Med rudarji krojijo različne govorice; eni govorijo, da je podpisal ta in in ta operator in drugi zopet, da ne bo. Jaz opozarjam premogarje, da se ne prenačajo. Na vsaki seji lokalna bo poročano, kateri podjetnik je podpisal pogodbo s unije in kam lahko gredo rudarji delat. Posamezniki kakor skupi-ne naj nikan ne hodijo delat brez vedenja ali dovoljenja lokalne, saj to mora vendar vsakdo vedeti, da ima unija sklepati pogodbo in ne posamezne osebe na svojo roko. To bi bilo proti pravilom in proti principom organizacije.

Mnogi so me že vprašali, če jaz vem, katera kompanija je podpisala pogodbo in če se lahko gredo delat. Zdi se mi čudno, ko sli-šim taka vprašanja. Ne vem, ali se ljudje res tako lažni dela ali kaj, saj od dela se ni še nihče dr-dil. Le počakati je treba in se dr-žati trdno kot dosejati, pa boste videli da se bodo omeščali in pri-šli v dvorano k seji prosit, da bi se vrnili na delo. Stvar je taka: Ako boste ponizno hodili okrog baronov in mledovali za delo, bodo oni ošabni in prezirljivi, če jih pa boste vi prezirali, bodo kmalu pričeli drugače tekati za vami.

Ravno pri nas, mislim, da smo lahko na stavki, saj se ni nihče poročil s premogarstvom, da bi ga ne mogli pustiti. Po tovarnah tu so različna dela in po cestah istotako. Tudi tam ljudje delajo vse svoje življenje in imajo ne-kateri dobro, drugi slabšo eksis-tenco, shajajo pa vseno vsi kot se izhajajo premogarji. Zato ro-jaki, bodimo previdni in potrpe-ljivji, solidarni drug z drugim in dobili bomo vse.

Kakor splošno izgleda, je po-godba v Clevelandu samo sklenje-nje nekaterega premirja med mo-gotej in delavstvom, in sicer krat-kodobno premirje. Obe stranki se mislita dobro pomoči do prihod-njega navala, ki je neizogiben in bo prej ali slej prišel. Dolžnost delavstva je, da stopi še pri je-senskih volitvah v ofenzivo in si postavi svoje člane v zveznih in državnih zbornicah. Sto delavskih zastopnikov, v kongresu bi nam pri prihodnjem navalu mogotev na delavstvo več pomagalo kakor pa sto milijondolarski sklad. Ni-kdar ne smemo pozabiti, koga je sčutila sedanja vlada med stavko. Bratje, združimo se pri pri-hodnjih volitvah, prilika je lepa, sloga potrpehna, zlasti v državi Penni. Kolikor je meni znano, je le malo okrajev v Penni, da bi i-mela socialistična delavska ali far-maršarska stranka svojega kandi-data za zvezni ali državni zbor. Povečini se sti ti dve stranki združili za prihodnje volitve vo-litve in imate obe iste kandidate

na svojih listah. Ravno tu v Cam-bria countyju je delavska stran-ka nominirala svoje kandidate in socialistična stranka jih je indor-sirala. Zato, bratje, delavci ne prodajte svojih glasov za počen nič. Dosti naših rojakov je volil-cev v tem okraju in dolžnost njih je, da vzpodbujajo še druge na-rodnosti k politični akciji. Delaj-te za delavske kandidate na vsa-ki unijski seji in agitirajte za to stvar. Prirejte javne politične shode pred volitvami in povabite za govornika delavske kandida-te. K shodom povabite tudi delav-ce druge narodnosti. Če se bomo na ta način poürili, je zmaga go-tovo naša.

Tako akcijo je zavzelo Sloven-sko izobraževalno in politično društvo v Moxhamu, ki bo pri-re-dilo javen političen shod dne 3. septembra, to je prvo nedeljo me-seca septembra ob drugi uri po-poldne. Na tem shodu tudi govori kandidat za kongres, ki je na li-sti delavske stranke. On je nava-den premogar in dobro poznan med naprednim delavstvom; ime-nuje se Fabor V. Mc Clooky. Ne-bom opisoval njegovih zmoenosti, dovolj je, da vemo za njegove po-klice in kogar zanima, bo nedvom-no prisostvoval shodu. Drugi go-vornik bo brat Paul Fullern iz Altone. On je organizator za de-lavsko in farmersko stranko in kot je meni znano jako dober govornik. Mogoče se bo priglasil še kateri drugi kandidat, zato na-še društvo vabi vse rojake — iz Johnstowna in okolice, da se shoda udeležijo. To je pač edina pot, da dobimo malo pojma glede po-litike. Vsak rojak naj pripelje a seboj tudi delavce druge nardo-sti. Vstop je prost za vsako-garj. Pokažimo torej vsi, da se savedamo svoje politične moči in pridemo dne 3. septembra na shod. Za slovensko izobraževal-no društvo. — Frank Chueok, predsednik.

Pittsburg, Kans. — Prav ma-lo se sliši vesti iz Kansasa in še kar je ni nič koristnega za nas rudarje. Kakor bi se vse ale oredotožile proti nam, nekaj dobro organizirani kansaski rudar-ji. Sedaj torej, ko se bodo vsi organizirani rudarji vrnili na svoje delo, bomo mi nekdanji Howatovi pristaši še najdalje bi-

čani, ker za nas se ni nič spreme-nilo. Kakor izgleda, za nas le ni dela.

Bil sem pri delovodju in ga vprašal, kaj misli glede nas, pa nisem dobil drugega odgovora kot akodoželjen smeh. Kot izgleda po 11 mesecih dolge stavke in vstrajanja še ni konec našega gorja. To seveda se tiče samo Ho-watovih pristašev.

Svet je hudoben in vedno vidi le slabo stran na človeku ali dru-žbi. Neprestano se ponavljali e nas Howatovih pristaših, koliko je že zaposlenih, nikdar pa ni bilo natanko povedano, koliko jih je že enajst mesecev neprestano na stavki. Kakor vse pokazuje, se je sedaj šele pričela za nas pravo gorje, kajti simpatije do nas nima nihče, temveč ravno nasprotno je. Prezirali so nas a sedaj nas bodo še bolj. Šele se-daj se bo pričela uporabljati na-pram nam črna lista.

Iz našega lokalna smo poslali se-danjim upraviteljem tukajnjega distrikta zastopnika za sprejem nazaj v unijo, pa so mu odgovori-li, da moramo na novo pristopiti in šele potem, če nam bosi dajo delo. Prepričali smo se in sedaj vemo, da dela ne dobimo, torej tudi unije za nas ni. Karte od u-nije istotako ne dobimo, če bi se hoteli drugje s njo izkazati kot u-nijski delavec.

Društvene razmere so žalostne, saj boljše sploh ne morejo biti. Mnogo naših bratov je suspendiranih in črtanih iz enostavnega vzroka, ker ni sredstev, da bi pla-čevali. — Stavkar.

PAPIRNATE KROGLE.

Detroit, Mich. — Tukajšnji po-litjski komisar Inches, ki je ne-davno tega oborožil detroitake policije s bombami, v katerih je solzni plin, si je zdaj izmislil no-vo sredstvo za "razganjanje dr-hal". Sugestiral je, da se v ta namen nabavijo strojnice, ki bo-do sipale drobne papirnatc kro-gle na "drhal". Po njegovem mnenju bodo krogle lahko ranile človeka, toda trajno pokvarile ali ubile ne bodo nikogar. "Dr-hal", proti kateri se vse to pri-pravlja, so naravno brezposelni ali stajkujoči delavec.

KNJIGE KNJIŽEVNE MATICE S. N. P. J. Književna matica Slovenske narodne podporne jednote je izdala in ima v zalogi sledeče knjige: Slovensko-angleška slovnica. Dodatek raznih koristnih informacij. Fina trda vezba. Cena \$2.00 s poštnino vred. Jimmie Higgins. Spisal Upton Sinclair, poslovenil Ivan Molek. Povest iz življenja ameriškega proletarijata za časa velike vojne. Trda vezba. Cena \$1.00 s poštnino vred. Zajedalci. Spisal Ivan Molek. Povest iz doslej skrtega kosa življenja slovenskih delavcev v Ameriki. Trda vezba. Cena \$1.75 s poštnino vred. Zakon biogenesije. Spisal Howard J. Moore, poslovenil J. M. Zelo podučna knjiga, ki tolmači mnoge narurne zakone in poka-zuje, kako se splošni razvoj ponavlja pri po-samezniku fizično in duševno. S slikami. Trda vezba. Cena \$1.50 s poštnino vred. Zadržni dve knjigi, naročeni skupaj, do-bite za tri dolarje. Vse štiri knjige za šest dolarjev. Vredne so! Naročbe, s katerimi je poslani denar, sprejema Književna Matica 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Rojaki, ki bivajo v spodaj omenjenih na-selbinah, lahko kupijo knjige po isti ceni od sledečih naših zastopnikov: CLEVELAND, O. Frank Černa, trgovina z urami in zlatnino, 6083 St. Clair Ave. William Sitter, trgovina z urami in zlatnino, 5805 St. Clair Ave. Ludvik Medvedšek, 1140 Norwood Rd. DETROIT, MICH. Anton Jurca, 1529 Cortland 9ve. CHISHOLM, MINN. Frank Kljun, tajnik društva šte. 110 SNPJ. JOHNSTOWN, PA. Andrej Vidrič. OHIO. Anton Jankovič, ki običe vse naselbine. ZAPAD. Frank Richter, ki običe vse naselbine.

OFICIJELNA NAZANILA S. N. P. J.

IZ URADA PREDSEDNIKA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA.

V moji zadnji objavi, glede brata Frank Miheve, člana društva "Glas Naroda", števil. 89, v Midway, Pa., se mi je vrnila pomota.

Zadnji odstavek objave, ki se je glasil "Ker pa je pomoč nujno potrebna je bilo sklenjeno, da se da glavnemu tajniku naloga, da plača bratu Miheve iz sklada izrednih podpor svoto \$100.00, za katero naj povrne bratom, za njega v bolnični založeni zneske v kolikor mu bude to z nakazani svoti mogoče," se naj glasi pravilno: "Ker pa je pomoč nujno potrebna, je bilo sklenjeno, da se da glavnemu tajniku odbor priporočila, da se bratu Miheve pride na pomoč s kako svoto, ki naj bi se izplačala iz sklada izrednih podpor in ki bi ne smela presegati zneska \$100.00. To pa iz razloga, da bi bil brat vsaj deloma v stanu, povrniti za njega založene svote dotičnim, ki so mu stali na strani in skrbeli za njega v času njegove bolničnosti.

Ta popravek naj vpoštevata tudi br. Miheve, društvo števil. 89 in vsi prizadejli.

John Underwood, predsed.

RACUN

MED JEDNOTO IN DRUŠTVI za mesec Julij 1922.

Table with columns for Dr. Br., Vplačila, and Izplačila. It lists financial transactions for various individuals and groups, including names like 100, 101, 102, etc., and amounts in dollars and cents.

Table with columns for Dr. Br., Vplačila, and Izplačila. It lists financial transactions for various individuals and groups, including names like 201, 202, 203, etc., and amounts in dollars and cents.

ZORAVNIŠKI NASVETI.

Pisec vrh. zdravnik P. J. Kern.

Vprašanja in odgovori.

(Opomba: Zdi se mi, da zdravniški nasveti še največ zaležejo če jih podam v zvezi z aktualnimi slučajmi, kakršni mi opisujejo korespondenti. Iz osebnih pogovorov in potem pisem sem izprevidel, da je ta način še najbolj zanimiv za člane in obenem poučen. Dobim pa preveč pisem, da bi mogel vse prebrati in nanje odgovoriti v Prosveti. Veliko članov želi, da bi jim osebno odgovarjal, kar mi je v večini slučajev nemogoče radi zaposlenosti. Veliko vprašanj se tiče onih in istih bolničnih; če dotični dopisniki zasledujejo te članke, pogosto dobijo odgovor pod pismom drugih korespondentov.

Bojzast. (Epilepsy).

Član piše: Vidim večkrat v Prosveti Vaše nasvete o vaaskovrstnih bolničnih, kakor se drzmem tudi jaz Vas nekaj prositi, bodisi dobrega nasveta, ali je še boljše — pomoči. Imam neko bolezen že od 12. leta; po domače jo imenujem bojzast, kar pa jaz ne mislim, da je, pač pa mora biti to hud šelodčni krč. Videl sem že veliko bojzastnih ljudi, ki pa navadno že naprej slutijo, kdaj bodo imeli napad; nič takega ni pri meni. Jaz se vlečem zvečer ali podnevi v postelj zdrav in nič hudega slušam, pa me v najlepšem spanju prime ona bolezen. Sam ne vem, kaj se zgodi z menoj, navzven mi poveda, da hudo zavpijem in pozneje hudo trpim. Ko sem bil mlad, me je bolezen napadla bolj pogosto, morda trikrat ali štirikrat na mesec, toda takrat nisem imel toliko za mar, sem drugi dan vseno delal. Zdaj, ko sem prišel boljši v leta — star sem nad štiri deset let — me bolezen napade enkrat ali dvakrat na dva ali tri mesece. Pa so posledice toliko hujše: moram ostati v postelji celo 24 ur, glava me neznošno boli, nimam nikakršnega ukusa, želodec je slab in celo telo se čuti ko stepeno. Bil sem tri leta pri vojaki in sem bil ravno radi te bolezni poslan v bolnišnico na poznavanje šest tednov, toda ravno tisti čas mi ni bilo nič dasi-tavno sem si želel da me napade,

in se kaznovan bi bil kmalu, češ da simuliram.

Bojzast je zdravnikom še vedno velika uganka, prav tako kot laikom. Pravi vzrok je navadno noman, razen pri bolničnih, ki so bili udarjeni na glavo in so imeli prebiti črepinjo. To zadnje bojzast imenujemo angleško Jacksonian Epilepsy, ker jo je neki dr. Jackson prvi natančno opisal. Navadno bojzast pa imenujemo Idiopathic Epilepsy, to je bojzast brez znanega vzroka.

Imamo pa več vrst bojzasti. Vaškega bolnika prime malo drugače, ene manj, druge bolj, ene bolj poredkoma, druge pa lahko vsak dan ali še celo večkrat na dan. Nekateri prične prijemati v detinski dobi, druge pa ko odraste; nekateri čez leta preneha napadati, pri drugih se napadi množijo. Imamo takozvan Petit Mal (malo bolezen, francoski izraz) in Grand mal (veliko bolezen). Mala bojzast pride samo trenutno; oseba je na primer pri kobilu, se nenkrat zamakne, žlica ji pade iz rok, čez par minut se zdravi, prime za žlico in nadaljuje z jedjo. Bolnik niti ne ve, da je imel napad, razen če kaj polije ali razbije na tleh. Pri veliki bojzasti pa navadno bolnik zakriči, pade na tla, postane moder v obraz, se peni pri ustih, posamezne mišice se mu krčijo. Napad traja približno deset minut, po prestanku bolnik ostane v omedlevici in spi eno ali dve uri. Valed krča ga navadno boli nekoliko život, sicer se pa drugače dobro počuti. Nekateri epileptiki so bolj slabe pameti, drugi pa nadkričujejo normalne ljudi. Trije izmed največjih oseb v svojih strokah so bili epileptiki: Julij Cezar, Mohamed in Lord Byron. Ustanovitelj rimskega cesarstva, ustanovitelj vere in velik pesnik. Omeniti moram še Napoleona, ki je bil več let vladar Evrope.

Nekateri napade bojzast samo v spanju, med temi je tudi naš dopisnik, in ti so še najbolj srečni, vsaj ni nevarnosti, da bi se poškodovali. Veliko epileptikov čuti pred napadom takozvano "auro", to je nekak opanin; nekaterim brenči po ušesih, drugi dobio neko posebno slabost v želodec, zopet drugim se prične bliskati pred očmi. Tuji ti imajo navadno priliko, da se vložijo znak na posteljo ali na tla, da se ne poškodujejo. Nekateri pa napade bojzast kot blisk iz neba, trešči jih na tla, kjerkoli stoji, in se pri tem lahko znatno poškodujejo posebno pri nevarnih strojih.

Epileptičen bolnik ne čuti med napadom nikakih bolečin in dostikrat komaj ve, da ga je napadlo, edino utrujenost čuti več ur po napadu.

Kaj storiti zoper bojzast?

Vzrokov za to bolezen je menda več in so nam povečini neznan, prav sled tega je tudi zdravljenje dostikrat brez trajnega uspeha. Na trgu je vse polno zdravil zoper bojzast. Večina vasa vsebujejo bromid (Sodium Bromide, Potassium Bromide Strontium Bromide). Bromide so rabili še pred sto leti in so menda za polajšavo in omejitve števila napadov še najbolj. V lekarnah se dobi patentiran preparat Bromo-Adonis Second, narejen od Tucker Pharmacal Co. Z njim sem imel skoro več uspeha kot z lastnimi predpisi bromidov. Včasih se po bromidu napravijo po obrazu in životu pričihi in mozoljci, kar je znamenje, da je treba dozo zmanjšati ali zdravila nekoliko časa ustaviti. Ta zdravila bi seve priporočal pred vsem takim, ki trpe na pogostih napadih, recimo vsakih par dni ali celo večkrat na dan. Navadno se številno napadov zmanjša in pri nekaterih mlajših popolnoma ustavi. Ne verjamem, če je našemu dopisniku vredno jemati zdravila, ker ga napade le vsakih par mesecev in to ponoči. Pri dojenčkih in otrocih je vredno poskusiti ribje olje (Cod Liver Oil). Jemati ga morajo par mesecev. Imel sem več slučajev, katerim je pomagalo. Umetna sojinna luč istotako deluje ko ribje olje in hitreje. Imamo zopet druge bolniške, pri katerih nastane živčni vihar vsled slabo delujočih notranjih žlez. Organoterapevtski preparati so šele na poskušnji, vendar bi ravno takim, kot je naš dopisnik, svetlovali, jemati tri mesece — kapsule Antero-Pituitary Compound (Harrower No 2). Večina lekarjev jih nima v zalogi, pa jih lahko dobio. Dobro je, da bi bil bolnik pod nadzorstvom zdravnika. Da ponovim: Bojzast je navadno trajno neozdravljiva bolezen, začasno poma-

gajo gorenja zdravila, nekatere ozdravijo. Kdo ozdravi, kdo ne, ne moremo prerokovati. Epileptikom je svetovati, da se ne ženijo, ker se pogosto bolezen podeduje po starših; če se pa oženijo, naj nimajo otrok, ali vsaj ne velikega števila; število epileptikov bi se na ta način omejilo. Porodna kontrola je tukaj upravičena.

Književne vesti.

Izvor življenja. Po zdravniških dognanjih sestavi Antonij Z. Petronij. Izdal in založil "Glas Svobode" v Chicagu, Ill. — 150 strani. Mehko vezano. Cena \$1.50. Tako se imenuje knjiga, ki je pravkar izšla. Knjiga obdeluje predmet, o katerem vlada v slovenski literaturi še dancs največja suša in prava egiptovska tema: spolni organizem in njega funkcije. Pisec teh vrstic se spominja, kako je pred leti (pred vojno) dr. Mirko Černič v stari domovinski spisal knjižico podobne, a veliko revnejše in zelo omejene vsebine, ki je pa dvignila precej prahu po predalih gotovih revij. Drugi kulturni narodi imajo bogato književna dela o tem predmetu ne samo za strokovnjake (zdravnike), marveč tudi za širše čitačje občinstvo, dočim je med slovenskim ljudstvom — prištedno zravem še druge Jugoslovane — še danes nedopustna ignoranca glede spolnih zadev. Še se dobe zakonski moške in žene — in v kolikar številu! — ki nimajo pojma o sistemu in principih spolnega organizma; z drugimi besedami: ne poznajo svojega lastnega telesa in najvažnejših naravnih zakonov! Saj se ni ljuditi! Šola nam ni dala poduka v tej smeri, stari pa še manj. In vendar je spolna higijena (pravilno ravnanje s spolnimi organi in pravilno spolno življenje) eden največjih, ako ne glavnih pogojev zdravlja na telesu in umu.

Ta knjiga akaša zamašiti to veliko vrzel in naloga je dobro rešena. Knjiga je napisana v strogo znanstvenem duhu. Sestavitelj sicer ni zdravnik, toda opiral se je na dela večih zdravnikov in fiziologov. Jezik in slog sta lepa in izrazi, za katere smo Slovenci z ozirom na stvari vedno v stiskah, so dobri. Sestavitelj je pustil originalne latinske besede za mnoge dele spolnega organizma. Ali je slovenska terminologija še vedno tako revna, da nimamo lastnih izrazov za te besede? Ali se jih sramujemo? Zakaj jih imajo Angleži, Francozi in Nemci?

Knjiga naravno ne bo ugajala gotovim našim moralistom, ki hočejo, da se ta stvar v javnosti absolutno ignorira kakor da ni spovol. Taki ljudje ne poznajo razlike med znanstvenim delom in pornografičnim romanom, zato se bodo zgražali. Toda led je treba prebiti tudi na tem polju. Knjiga "Izvor življenja" zasluži, da jo prečita vsakdo, kdor se zanima za zdravje sebe in drugih.

Mladinski list. Druga številka mesečnika za slovensko mladino v Ameriki, katerega izdaja SNPJ, ima sledečo vsebino:

Slovenski del: O. Župančič: Divji mož. Anton Medved: Otroku. Jos. Stritar: Drobniček. E. de Amicis: Mladi pisar. Električni (nadaljevanje). Andrej Rape: Mati. Dragotin Kette: Muha in pajek. Zanimarjena leva roka. Kaj se bomo danes igrali? Naš koticček.

Angleški del: T. S. C.: A Picnic. Katherine B. Foot: Jermicky's Sacrifice (conclusion). Jacob Grimm: The Town-Musicians. E. M. Tappan: The Pathfinders. Juvenile Puzzlers. Letter-box, etc. Practical Slovenian Grammar.

JUG. HISTORIČEN ROMAN.

Spisal Prokop Chocholeusček. Poslovenil H. V. (Dalje.)

"Ha, sveti Sava!" je vzkliknil vojvoda, da bi, če bi bili ogleduh v bližini, bili morali slišati njegove daleč zveneče besede, "tako bo in nič drugeče!" je rekel odločno, s polnim prepričanjem, "radi tega je tedaj stal na tem, da greva s svojimi junaki v ta boj čez morje v daljne kraje, da pogine zadnja moč Srbije na tuji zemlji, in jaz," udaril se je po čelu, "gluhoslep ker nisem videl, nisem slišal ničesar, da, poginil je za nas, za Srbijo, za vedno je poginil vojvoda Milan Topličanin, in meni je uzri moj dragi pobra-

tim," in zakril si je v globoki, močasti boleti svoje lice. In ostal je tako nekaj trenutkov, ne da bi ga njegov spremljevalec motil v njegovi boleti: "oj te ženske, te ženske," je govoril spet vojvoda, odkrival svoje lice, in njegov glas se je tresel ne toliko valed boleti, kakor valed notranjega srca, celo pesti je v svoji strasti grozeče stiskal, "kako nesrečo so že navale na narod in domovino! In oni car Lazar, če je tudi stokrat umiral za domovino in vero, se ni zadoščno pokoril za svoj greh, da je spodil taki hčeri kot sti Maru in Milava in takega sina, kot je Stefan Lazarevič, ki je brezbriden za slavo naroda in svobodo domovine, ampak robuje radi svoje sestre bisurmanu, temu Bajazetu! Hoj!" je zavpil še glasneje, "kakor je Bog nad nami!" povzdignil je desnico krišku, "tako gotovo vas dobiti maščevanja Gospoda, in jaz bom njegova roka!"

"In moj meč, vse moči bode Tebi pomočnikom," je dostavil Jofrem s vačnim glasom, podajajoč mu svojo desnico.

"Amen!" reče vojvoda, prijemajoč ponujano mu desnico, in jo je toplo stisnil, vneto zroč v junakovo lice.

"In kaj hočeš sedaj storiti!" ga je vprašal črez trenotek. "Spregovoril bom a Topličaninom, da svem, kako daleč je zapadel v krepilje svoje zapeljivke, je menil vojvoda: "kajti tako globoko še ni padel, da bi pokazal lažljivo lice meni, svojemu polnoltnu, in potem bom še le vedel, kaj Bog da za naprej."

"Dobro," je soglašal z njim Jofrem, "stori tako; in kakor dolej, tako bom tudi v doboze s svojimi pokoren tvojim ukazom, vedno zvest naši sveti stvari."

"Vem to, vem," je pritrtil vojvoda, "kajti, niti ti, niti jaz niva poznala zapeljivega glasu ženske ljubezni, ki je prokletstvo sloveštva od njegovega prvopočelka."

In zopet sta se napolila dalje proti mestu, oddaljenemu le še kakih tri do štiri sto korakov.

"Hm!" je govoril medpotoma Kusančič, "kaki so to slavni bejevnik, ta naš narod! Tu od njegega tabora do mesta je vse pust in prazno, ker nima tu nihče nič opraviti, in brez povelja ne zapuščajo nihče svojega prostora. Pa poglej tamkaj, kako gomazijo te vrisočee horde poganov med mestom in taborom, kakor na triščeu. To je sramota, bojevati ob strani takega ljudstva brez pokorščine in bojarni."

"Brez pokorščine se vidi v ljudstvo tudi meni," je pritrtil Jofrem, bistro zroč v smeri proti taboru azijskih narodov, "toda tako kakor danes jih še nisem videl nikoli; ali slišiš, kako vroče, ali vidiš, kako se drenjajo proti mestu, roke grozeče povzdigujejo in celo orožje vihte nad glavnimi!" je govoril vedno hitreje; v rastočem napetju je pospešil tudi korak.

"Hohoj, vojvoda!" je zavpil radostno, se ustavil ter treskal v roki, "kaj staviš, da se vresničuje tvoje prorokovanje! Bisurmani v razdor s svojim sultanom!"

"Sveti Sava! Kdo bi bil mislil, da tako brzo!" je vzkliknil Kusančič radostno. "Oj kar take dalje, kar dalje dečki!" je klical glasno, kakor da bi ga mogli slišati razburjeni osmani; "sicer ste nepočesani ničvredneši, toda sedaj vas vodi angelj Srbije. Pojdi Jofrem, da nam ne uvide nič od nastajajočih prizorov. Hoho! In sultan-padišah bi nas hotel ukovati v svoje podnožje, ko se mora sam tresti pred svojim ljudstvom. Ne bo, ne, trajalo njegovo gospodstvo nad nami!"

II. Sultanov serail v Brusli. — kaka je to razlika med njegovim serailom v Drinopolju in tukaj! Dan in noč, lunin svit proti solncu, ni zarji! Tam v Drinopolju pri vsem razkožju vendar le nekaka treznost, tukaj v Brusli čarolno življenje, kakor bi bilo pričarano za Aladinovo svetiljko! Duša se potaplja, raztaplja v razkožju; celo ti vetriči, ki vejejo skozi gaje seraila, se dozdevajo kakor napojeni s vzduhom pohotnih omamljajočih razkožij, da duh nehoče zaprava in telo osahuje pod tem zapeljivim vplivom. Kaj je torej čudnega, da je Bajazet, ko je prišel v sredino svojega seraila v Brusli in se nadihal njegovega zapeljivega zraka, zopet padel v brezdelnost, še večjo, nego je bila ona, iz katere so ga tamkaj v Drinopolju istrigale nevstrahne besede deržiha, svedea, če je sploh možno imenovati brezdelnost už-

vanje razkošij, kakoršnjih si mo-
je izmisliti samo bujna fantazija
Orientalca. Kaj ga briga država?
Njegova država je sedaj harem,
in njegovi podložniki so krasotice
in vsi kotovi sveta, nagnane sku-
paj njemu v radost. Kaj ga briga
vzdušje? On bojuje s ljubeznijo
harem in s kratkoročaji, s kateri-
mi ga plesi saltimbank in čudovi-
ta ter vratelomna izvajanja nje-
govih glumačev in šalivcev po-
vzbujajo k novim ljubavnim tre-
notkom. Kako izborno tekne po-
tem napoj Peloponosa, ali vino s
Cypra, iz mlečnih kapelj Veneri-
nih prsi, ki so pri dojenju amorja
kanile na tla ter zrastle? Kdo
more biti še padlišahom, bojevni-
kom, če je od razkošja tako
omamljen, kakor je Bajazet? On
je tako srečen, da posablja na se,
pa svet okoli, od katerega se čuti
odnesenega v uživanju razkošij
vseh sedmerih nebes Mohameda.

In kaj hoče torej ta derviš, ki
se sile pokriva svojo nagoto z
razglašeno cunjo, v teh prekran-
nih dvoranah padlišahovega sera-
la, v katerih se meša vonjava am-
ber s dišavo rož, ki jo dihalo ala-
bastreni vodometi, napolnjeni z
rožno vodo. Ne pristaja njegovo
nunanost k blišću, ki ga obdaja,
niti njegov strogi, jemi pogled k
tem veselim licem, k temu radost-
nemu šumu, ki zveni po dvoran-
nah, da je kar čudno, kako je
semkaj prišel ta gost v padliša-
hor serail. Kajti gotovo ni prišel,
da razveseljuje druge, ali pa se-
be samega? Zaničljivo zre na ur-
gojene posode in dragulje v dvo-
rani, z zaničevanjem pljuje na
perzijske preproge, po katerih
nora stopati.

"Mari ni ta svet ustvarjen od
dela Allaha z vsemi svojimi vo-
dami in gorami, z vsemi palmami
in najkrajnjim svetjem? Da,
mari ni celo puščava, kadar sa-
mu vzdiguje njene počastne va-
love, kramjeja in velikostneja,
nego vse te vaše igračke?" si je
mislil derviš. "In mari ni semlja,
ki jo je ustvaril Allah, obulila vaš
stopal, če bi ga — Allahu v sra-
moto — pokrivali s graščinami iz-
delki človeških rok, kakor da bi
ne bilo dobro to, kar je on ustva-
ril?" se je jezil v svetem razvnet-
ju, ter je v največji indijakoga
fakirja pljuval po stenah in po
preprogah. "Proč s tem," je kli-
cal skoro glasno, "to vse je dele
kajana, in vi ste njegovi služab-
niki!" In oziral se je nakolo s
zemljinimi pogledi, ovajajočimi
gna.

In nihče mu ni zabranjeval
tega tako nenavadnega počenjanja
poniževalnega za padlišaha rama-
ga; da, vsakdo se je izogibal nje-
govemu pogledu, veselost je zgra-
nila s lice, in radostni šum se je
spreminjal v globoko tišino, ali
pa bojazljiv šepet.

Tako je šel skozi sobo za sobo,
uničevaje posodni ples in radost,
kakor uničuje mras spomladni cvet
drevja, dokler ni prišel v dvora-
no padlišaha samega, dragocenj-
ke nego druge, kjer so počivali na
divnih prvi načelniki njegovih
vojak; Bajazet sam, na pol lešč,
se je zdel kakor da je v blaženem
navdušenju. In ni se bilo čuditi
temu ob pogledu na toliko ženake
krasote, toliko dražestne lepote,
kolikor jo je bilo zbrane v tej dvo-
rani na uslugo in v zabavi sulta-
na in njegovim emirom, da so se
oči divile, srce koprnelo v hrupa-
nenju, tako, da je celo sam Štefan
arbski, čegar strogošice in karajo-
če besede so vsaki dan zjutraj za
nekaj časa kalile zabavo, zrl se
daj z radostjo okoli.

Teknilo mu je najbrže eyp-
rsko vino, katerega zapeljivi tok
se mu je prikradel v oko, da se je
svetilo kakor oko sokola v temni
noči, ko je zrl na krasotico, ki mu
je od časa do časa s milostnim
smehljajem podajala zlato čašo z
ljubko detešče kapljo trte. Velik
vezir Mehmed in Timutaš, sulta-
novi namestnik nad širnimi kraji
Azije, sedeča poleg sultana ob le-
vici, sta se že udala v usodo, pro-
ti kateri sta se s početka s Laza-
revičem upirala, da brezdeino, to-
da razkošno zapravljata življe-
nje v neprestanih veseljih. S ble-
pečimi očmi sta zrla na lepote
krasnih odalisk in poslušala lju-
bavne pesmi, ki jih je pri nogah
sultana, ležeca na preprogi, pre-
pevala Zulma, krasna kakor roža
širasa, njene domovine. Iz njenih
ogrnjavih oči je bilo vročati,
da valovi v njenih ilah značje kri,
tako ognjena, kakor je stek trte v
njeni domovini. Kako blažen mora
biti Mehmed in Timutaš sta zamislila
vseled notranjega trepetu, boječ
se, da osepita od krasote, neme-
ljne samo za padlišaha.

njegovemu očesu; to je žedavno
otopelo za take čare, in njegovo
srce je okamnelo vled razbranja
sur (Sura — oddelek, poglavje
korana, t. j. svete knjige, spisane
od Mohameda samega.) alkora-
na; jednaki je slaku tebriskih
(Tebris — mesto pri jezuru Ur-
mila v sedanji Perziji. Na vsahod-
nem bregu tega jezera se nahaja
par slavnih močvirjev, katerih
voda se vedno zgoščuje, dokler se
ne spremeni v krasen, prozoren
kamen, ki pod imenom "Tebrij-
ski mramor" služi za največji o-
krasak azijskih hiš.) mešt Bruse,
na katerem navadno spi. Ampak
strmel je, ker je videl te lepote
razglašene proti očiti prepovedi
proroka. Ti ga je napolnjevalo s
strmenjem, sveto jezo, srdom.

"Allah — il — Allah!" je upil
grmečim glasom, mahaje s desni-
ro po zraku — ne mened se za to,
da mu je edina njegova razet pana
cunja zdrknila z ramen in da stoji
na pol nag pred odlično družbo
— in je razglašal svojo jazo: "In
to naj bo sedež padlišaha, namest-
nika proroka, tukaj, kjer se za-
povedi alkorana teptaš z noga-
mi, in kjer se žensko lice nesram-
no odkriva pred tujimi pogledi?
To je gehena, kjer se mučijo iz-
pred lica Allahovega zavrženj!
Proklet je rod, vreden svojega
zavrženja, svoje pogube!"

Petje Zulme je potihnilo neho-
te, vzdihnilo se strune, kakor da je
piš viharja vihral skozi nje; in
Zulma je v strahu skrivala svoje
lice na divanu pri nogah padlišaha.
Istotako so utihnil ljubavni šep-
peti, zaljubljeni smehljaji so iz-
ginili s lice, koprneči pogledi so
ugrasnili, in z nejevoljo, toda tu-
di z grozo so zrl emiri na rušite-
lja svojih razkošij, čegar fanasti-
čna postava je kakor vizija ma-
ževalca stala grozeče na pragu.
Poznajo ga: njegova glasovitost,
kakor ljubljena prorokovega, ka-
kor svetoga moša, jim brani, da
bi očitno kazali svojo nejevoljo
in se ga dotaknili; tega bi se
nihče v vsaj državi ne upal niti za
ceno življenja.

Samo Bajazet je ostal ravnodu-
šen, vesel, se je smehljajočim li-
cem ozrl na derviša. "No, Abdal-
lah!" je govoril s smehom navi-
govaje dervišu: "Ali si zopet za-
mrzil svoje poste, ali je kameniti
tlak vendar enkrat ožnil tvoje
stare kosti? Pridi bližje in bodi
deležen naših radosti! Znova o-
mudaj, in prepričaj se, da večjih
razkošij ne boš užival v prorok-
vem rajju."

Derviš je kar onemel vled tih
porogljivih besed; samo roki je
stresel v zraku:
"Zasmehovalc, zapadel pogu-
bi," je godrnjal brez trenotek;
"toda Bog je Bog in Mohamed je
njegov prorok," je razglašal že
zopet mirneje: "to je tako gotovo,
kakor da tebe, nevrednega na-
mestnika prorokovega, doleti nje-
gova kazen. ultene!" — je vaki-
nil s povzdignjenim glasom —
"spominjaj se na Sivas in kje je
tvoj sin Džehangir!"

"V rajju Abdallah!" je odgo-
voril Bajazet s prejšnjo hladno-
krvnostjo, s prejšnjim zasmehom,
"in blažen, če uliva razkošja ena-
ka tem, ki jih Allah v svoji mili-
osti meni privošči uživati."

In stegnivši roko, ki jo je o-
vil okoli vratu krasne Zulme, in
stianivši njeno glavo k svojim pr-
soms, je dejal nagajivo: "Roža Si-
rasa, obrni zvezde svojih oči na
Abdallaha, svetega moša." — in
tedaj je z obema rokama obrnil
lice Zulme proti dervišu — da se
v njih svitu rastaja njegovo ole-
denelo srce in da kri živo in ve-
selo poteče skozi njegove na pol
otrpnele ude; zapoj, ti rajska
ptica, o ljubem in milosti, da se
njegovo uho napolni s sladkimi
zvoki, in prepričaj naj se, da je že
tukaj možno uživati razkošja ede-
na."

Štefan Lazarevič, ki se je takoj
pri vstopu derviša probudil iz
svoje opojnosti, je nagrdil obraz
ob sultanovih besedah, ki jih je
smatral sramotne za svojo sestro
sultanovo ženo, in je čašo, napol-

njeno z vinom, ki jo je ravno drž-
jal v roki, vrgel ob tla ter se priv-
zdignil na pol.

"Prokletstvo na te, zasmehlji-
vec!" je zaupil derviš, in skoro
sam sebe ni poznal v svoji jezi;
"zakone proroka teptaš z noga-
mi, Allah ti odvzame gospodstvo in
bedno poginejo udeleženci tvojih
razbrzanosti. Allah je jedini
Bog in Mohamed je njegov pro-
rok!" je povzdignil desnico kri-
kne in se je, grozeč s njo sultanu
vezinom in njegovim emirom, obr-
nil proti izhodu.

Toda emiri so mu prestrigli
pot: "Prekliči nesrečneš!" so
kričali razjarjeni, "sramota si
metal v brado padlišaha, namest-
nika proroka, ti pes! In nas si
proklinjal, falot! Prekliči še
ne, te ne reši tvoja blaznost pred
našimi jastami!" In desetero rok
se je stegnilo po njem.

Derviš je stal hladno sredi med
njimi; z zasmehom v licu, toda z
zlobnostjo v očesu je zrl na pre-
drzneže, ki se niso bali, groziti
njemu, stegovati roke nanj, na
svetega moša, ki so mu sledi ste-
pinj ljudje poljubovali; zgrajal
se je nad to predrznostjo, in čud-
no mu je bilo v njegovi prunap-
tosti, da se ne zgodi noben čudež
v njegovo korist, da se te roke,
stegnene proti njemu, ne posuše,
ali pa da se ne spremene v ka-
men te grozeče postave emirov.

"Pustite ga, svetega moša!" je
klicel sultan z glasnim smehom,
"in ne stejte mu v sio, da mu je
sree otamenelo in se mu je kri iz-
sušila na solne; najbolj je oro-
pal samega sebe, ker nima čuta
za tukajšnja razkošja; njegova e-
dina sreča je njegova v cunjo za-
vita svetost; privoščajte njemu to
srečo in ljudstvu njegovoga ma-
lika."

Emiri, pijani vina in zaljublje-
nih pogledov, so radostno ploskali
sultanovim zasmehovalnim besed-
dam ter so se razdelili se na dva
strani, da je moral derviš iti skozi
sredo, klanjati mu globoko do-
tal: "Allah te blagoslovi, svetil
moš!"

"In podaljša naj dneve tvoje-
ga življenja do tisoč let!" se je
rggal drugi.

"Naj se množe tvoja svetost in
cunje tvojeja plašča," je del
tretji.

"Vsaj mena osvobodil proklet-
stva," je prosil porogljivo šetr-
ti, "in najkrajnjega deklice Se-
markunda (Semarkand — glavni
sedež Timurov v Mongoliji.) ti
privodem, in če prav bi jo moral
iskati celo v haremu Timura, da
blazi dneve tvoji starosti." In
kakor sultan in njegov emiri, ta-
ko se tudi njilavni služabniki zbi-
jali svoje šale z dervišem, pri de-
gar vstopu si prej strahopetno u-
molknil in so jim ustnice, dotlej
smehljajoče se v radosti nasenkrat
vstrepetale v grozi in strahu.

Derviš pa je brezbržno, pono-
no povzdignjene glave, korakal
skozi množico rogačih se mu
dvorjanov; in samo trenotno
vstrepetanje njegovih očesnih
trepalnic je izdajalo njegovo zlo-
bnost. Dosevši do vrat zadnje
sobe se je obrnil na pragu, in zo-
pet grozeče naperil pest. "Niste
hoteli slišati, nesrečneš!" je kri-
čal glasno, da je njegov glas bob-
nel skozi dve, da, celo tri velike
dvorane, "no, pa bošle tropel!
Allah je edini Bog, in Mahomed
njegov prorok! Vi pa ste sinovi,
zapadli hegeni!"

In obrnivši se je izgnil med
vratni z razburjenimi koraki.
V sultanovi dvorani ni bilo ali-
šati njenevoga prokl'njanja; tam-
kaj so se že smejali derviševi no-
rosti. In kako izborne šale so
sibjali s njim!

Samo Lazarevič arbski je mra-
čil čelo; v nejevolji je vlekel za
pas, dokler se ni končno, ko ni
mogel več prenašati porednega
zasmehovanja, jezno dvignil in je
stopil k sultanu, dejal z važnim,
skoro jeznim glasom: "Norei in
stroci navadno govore resnice,
sulane! In ta derviš je govoril
resnice; nje-ova blaznost — že je
sploh to — je bila vsaj tebi v ko-
rnt namenjena. Dvajl smo že

divjali in čas je že, da mislimo na
dejanja. Tamkaj podira Timur s
svojimi nepočasnimi hordami
tvoja mesta, uničuje tvoje dečle
v sramoto tvojemu imenu in ti!
Kaj delaš ti!"

"Veselim se in sem srečen," j-
rekel Bajazet smehljaje, ali ven-
dar je unaknil roko, s katero je
stiskal krasno glavo Zulme na
svoje prsi; vidno je bilo, da mu
besede Lazareviča ne prihajajo
ravno pogodi.

"Kaka striga (čarovnica) ti je
urekla s svojim strupenim pogle-
dom," je govoril Lazarevič neje-
voljno dalje, "da si kar oglušil za
svojo sramoto, in calepel za bliž
svoje slave. Bajazete, soprog moje
sestre, kam pride slava tvojega
imena!"

"Ta je trdno prkovana na
nebo," je zavrnil Bajazet ponov-
no, "in še nobena žena ni rodila
onoga, ki bi se drznil strgati jo z
njene višine."

"In Timur!" je vprašal Lazare-
vič očitaječo, "spominjaj se raz-
valin Sivas in sramotne smrti
svojega sinu!"

Sultan se je stresel; zdrnil se
je, kakor bi hotel skoditi po kon-
cu. In kakor blisk skozi temno noč
je sablilealo za trenotek njegovo
srno oko v hudi strasti; potem pa
je dobilo njegovo lice prejšnji iz-
raz pohotne pohlepnosti in po-
rogljivo so se namrdnili njegova
usta: "Timur je hlapec, čegar
imenovanje je onedača zrak mo-
jega seraila; umiri se, brate Še-
fane!" je miril jeznega kneza z
lahkomiselnim glasom, sam pa se
je čim dalje bolj vgovoril v večjo
bujnost — "samo še malo se po-
zabavamo, potem pa ga napravim
sužnjem svojih robov in Samar-
kand mi poplača za Sivas; šene in
sužnje njegovega harma razde-
la med svoje, zveste in tudi tu
boš imel na iz'iro in prva kadunia
Timura nam bo nalivala čerbit in
vino pri naših pojedinh."

Na teh besedah, najbolj žaleših
v usih Orientalca, se je Štefan
zavrtil; emiri pa, kakor večji pri-
manci svojega gospodarja ne
cmejene samovolje, so ploskali v
roke, mlakali z jeziki in gromo-
vito klicali: "Tako se zgodi pad-
šah, jasno solnce sveta! Bismillah!
Videli bomo Samarkand in njego-
va šudesa. Kdo smore kaj proti
volji sultana in proti našim jaga-
tanom?" so vpraševali krišem.

(Dalje prihodnjic.)

NAPREDEK.

"Prosveta" piše se blagostanje
ljudstva. Ako se strinjajo s nje-
mi idejami, podpisaj trgovce, ki
oglašajo v Prosveti. — V zalogi
imam vse blago za vsakdanje po-
trebine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Kornalno, Pa.

**SLAVNO STARO KMANO EDRA-
VILO MNOGIM POMAGA.**

Tisoče bolnikov na žledodnih
bolesnih se zahvaljuje za uspeh
po vživanju Evropskega Krvnega
Čaja. Mnogokrat razne bolni-
kot naprimer: želčni kamen, rak,
zaprtinca, slaba prebava, ulčere
na žledodu in prebavnih organih,
zguba slasi do jedi in zguba
spanca so vzrok za splošno že-
ledodno neradnost.

Ako se čutite leni, imate slab
okus v ustih, beli jezik, zguba
apetita, brezvolja, tedaj bi morali
vživati Evropskega Krvni Čaj. To
je naravno zdravilo in deluje iz-
vrsno v žledodu, krvi, jetrih in
oblastih, ter pomaga izvrševati
svoje delo organom. Cena Evro-
pskega Krvnega Čaja je \$1.00,
katerega se pošlje na naslov po-
prejetju denarja. Guenther Rem-
edy Co., Collinwood Sta., Cleve-
land, Ohio. (Adv.)

**JUGOSLOVANOM
V CHISHOLM
IN OKOLICI.**

Naša Banka vabi vse rojake, da se
je poslužijo v svojih zadevah bez:
Je velika in varna banka v vsem
premoženjem s sveto nad \$1,000,000.
To je banka kjer dobite vse po-
strelbe. Nali odjemalci so nali pri-
jetelji in mi smo vedno pripravljeni
s veseljem postrelati, ne le v bančni
zadevah temveč v vseh ostrih kjerkoli
mogoče so naše služnje in moči vam
na razpolago.
Vaj rojak J. Oobolt je tukaj za vse
vase potrebe, ogledate se pri njemu.
Kadarkoli mislite o bančnem pod-
jetju tedaj se spomnite na:
FIRST NATIONAL BANK,
Chisholm, Minn.

NAENANILO IN ZAHVALA.

Tužnega srca naznanjam vsem
znaneem in prijateljem, da nam
je nemila smrt ugrabila iz našo
sredine naprednega sobrata

Jožef Bahiša

vstanovitelja društva št. 352 S.
N. P. J., ki je mnogo pomagal za
napredek društva in delavstva
sploh. Pokojnik je bil jako pri-
jubljen v tukajšnji okolici. Ro-
jen je bil dne 22. februarja, 1865
v Studence, občina Trbovlje, v
Jugoslaviji. Nesrečna smrt mu je
torej prekinila življenje v naj-
lepši moški starosti, 37 let. V
Združenih državah pokojnik ni
imel sorodnikov, kolikor je meni
znano, ali v stari domovini zupu-
šča ženo in hčerko staro 13 let,
očeta in mater ter brata in sestro.

Pokojni naš brat je hival v A-
meriki devet let. Nesreča je hote-
la, da so ravno ti vroči dnevi
vzrok njegove presgodne smrti.
Vročega dne se je hotel malo sko-
pati v hladnem potoku, kjer je
našel neljubo smrt v globokini
dvanajst čevljev visoke vode. Vsi
navzoči so se trudili, da bi ga re-
šili ali bilo je zastoj. Dve uri in
deset minut so si prizadevali prej-
kot so ga spravili na površje.
Društvo št. 352 SNPJ mu je
priredilo pogreb dne 14. avgusta,
v Taylorvillu, Ill., ki se je vrtil
elvilno in z godbo od hiše, kjer je
bil več let na stanovanju.

Pokojni Jožef je bil skrben
moš za svojo ženo, oče in sin za
svojevga otroka in stariše. Bil je
dobro preskrbljen za služaj vsake
negode in spadal k društvu šte-
v. 352 SNPJ, ter organizaciji U. M.
W. of A. Ti dve organizaciji sta
poležili krasne vence na njegovo
rakev in ga spremljali do hladne-
ga groba.

Rojaki in rojakinje, stopite v
naše vrste, da se spoznamo, da
bomo lažje delovali in skrbeli
drug za drugega, jednota pa za
nas vse. Vsem znaneem in prijat-
eljem, ki ste spremljali pokoj-
nika k mirnemu počitku v hlad-
ni grob se lepó zahvaljujem. Sta-
rišem, soprogi in hčerki v stari
domovini izrekamo naše solžaje. —
John Uribe.
(Aug. 30.)

DAMASKOVA OSTRINJA

Izraz "Damaskova ostrinja" se
iznašel iz mesta Damask, v Siriji,
za časa ko so križarji prinesli se-
boj svoje znamenite sablje, ki so
bile izredno močne in trpečne in
so bile krasno izdelane. To slavno
orožje je bilo še posebno pozna-
no vled izvrstno dobre ostrinje,
s katero se je lahko presekaljo že-
lezce ali pa najfinejšo svilnato v
zraku plavajoče blago. Mnogo let
se je skušalo, da bi se napravile
ponaredbe, ki se pa niso posre-
dele, dokler ni tega preiskal gene-
ral Annosoff še v prvi polovici
19tega stoletja in takrat se je nje-
mu posaršilo v njegovi delavnici
ponarediti prav enako strinjo v
Uralakom govorju. Ko pa je leta
1851 Annosoff umrl, val njegovi
nasledniki niso zmogli napraviti
vase nadaljne ponaredbe te
ostrinje, katero se je v teh časih
toliko slavilo. Zmožnosti raznih
drugih idejalnih tovarnarjev so
proučevali razne ensko slavne in
vayne stvari. Trinerjevo grenko
vino je eno najboljših zdravil za
žledodno neradnost. Zadnjih 32
let je ostalo vedno neprekosljivo,
kot za slab tek do jedi, zaprtinice,
pline, glavobol, splošno oslabe-
losti, itd. Vaj lekarnar ali trgovce
z zdravili ga ima v svoji zalogi za
vse. (Adv.) Aug. 30

NAROČNIKI POZOR!

Znamenjo (Julija 31-22)
pomeni, da vam naročnina
poteče na ta dan. Ponovito
jo pravočasno, da vam lista
ne ustavimo. Ako lista ne
prejmete, je mogoče vstav-
ljen, ker ni bil plačan. Ako
je vaš list plačan in ga ne
prejmete, je mogoče ustav-
ljen, vled napačnega naslo-
va, pišite nam dopisnico in
navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vai dru-
štveni tajniki in drugi za-
stopniki, pri katerih lahko
plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je
\$5.00 in za pol leta pa \$2.50.
Člani S. N. P. J. plačajo za
pol leta \$1.90 in za celo leto
\$3.80.

Za mesto Chicago je za
leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol le-
ta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo
\$1.70. Člani doplačajo samo
50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami
pošljete na naslov:

**UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"**
2657 S. Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

"111"
Cigarette

10c
DOBRE so!

IMPORTIRANE
KRANJSKE KOSE
in najboljšega jaha
Velikost 65 in 70 centimetrov.
Cena \$2.00 s ritinkoin.
Poštnina prosta.
MATH. PEZDIR,
Box 773, City Hall Sta.,
NEW YORK, N. Y.

**BREZPLAČNO
ljudem, ki bolehalo na
KILI.**

10,000 bolnikov lahko dobi na posu-
žnjo PLAPAO in Mr. Stuartove
knjižice o kili zastoj.

Te posužnje so tudi od iznajditelja zdelo-
vitega — od in dan — delujočega, kateri so
reši za ostanje celotnih mišic, za odstra-
nitev smoti, ter zavrženje opojnosti.
STUART'S PLAPAO PASTE so drugode pri-
povedi, udarilnice vszjeni, da vedno hodo
prester v prvem prostoru. Nalobni pesni
so ritinko — so amedi. Ne more oditi vled
tega no drago in ne čisto na hosti. Tudi
ljudi so je sreda zdravila doma, brez o-
drška od njih dela in so sam opraviti, da
se zdravijo. Nalobni kot baržun — lahko so
privrženi in po nabi sami.
Vsemito do danu te presje posužnje in
razni ljudje, da ste se poslužili te sredje
prilike dohler budo širi. Pišite nam pošilje
dopisnico, ali pa besedilno sodnji budo po
dane in s obratno pošilje budo prejeti
prosta na posužnjo PLAPAO, s knjižico Mr.
Stuartov in sili. Vsemito vse ostanje s
knjižico za našera so prejeti dopisnico s
medaljo v Bino in diplomo s istim slikom
ki so je prejeti v Parisu, kar bi morali imeti
v rakah vsakod nolobu so ti grami bolni.
Ako imate prijatelje, ki imajo tle, povzete
njim o ti posužnji.

POŠLITE JA KUPON NA
PLAPAO LABORATORIES, INC.,
3200 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.
Za brezplačno posužnjo PLAPAO i Mr.
Stuartove knjižice o kili.
Ima
Naslov
Obratno pošilje vam prinase zastoj
Plapao.

UPRAVNIŠTVO

opozarja vse naročnike in druge
čitatelje, naj nikar ne kupujejo
nobelih posebnosti in posameznih
oglasov, ki se nahajajo v listu, ker
nekateri so direktno spajljivi.
Vsak naj bo zalo previden in se
vselej, če je mogoče predno kaj
kupi in oglasov, prepriča. Za vse
oglasje so odgovorni le oglaševalci
sami, nobene odgovornosti ne pre-
vzame upravnishstvo in ne lastnik
lista. Oglase imamo zato, da nam
pomagajo plačati list, kateri je
vsak dan dražji v tiskarni in vse
posvod. Torej bodite previdni. Če
se pa nabričete, tedaj vse to pri-
pišite sami sebi in ne nam.
Upravitelj.

**VABILO NA
VINSKO TRGATEV,**
ki jo priredi
DRUŠTVO "ZVON" ŠT. 70, J. S. K. J.
v nedeljo, dne 3. septembra 1922
v Narodni dvorani, na Racine Ave., in 18ta ulica.
Igra Začehova godba. — Začetek ob 2. uri popoldan.
Kar je to prva vinska trgatav letos v Chicago, se uljudno vabijo
vsi Slovenci in Slovenke, da se je udeležite. Nekaj popolnoma novega
si je društvo za to prireditve omislilo, kar pa nekdo izdati. Prizide
pa bodete videli. Številka na vstopnici je ob jednem nagrada. Torej
ne pozabite priti. Za dobro zabavo in točno potrebo bo skrbel
ODBOR.

RAZNA NAZNANILA.

SEJE IN SHODI.

IGRE, KONCERTI IN PLESNE ZABAVE.

POZOR SLOVENKE!

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt Street NEW YORK, N. Y.

Mulberry, Kans. — Društvo št. 281 SNPJ v Jacksonvillu, Kans. imajo novega člana...

Oshtown, Mont. — Naznanjam članom društva št. 42 SNPJ, da se bo prihodnja seja...

Warren, O. — Rojaki in rojakinje iz Warrena, O. in okolice ste uljudno vabljeni...

Vdovec star 29 let brez otrok se želi seznaniti s Slovenko ali Hrvatico...

Generalno Zastopstvo JADRANSKE BANKE in vseh njenih podružnic, JUGOSLAVIA.

Burgelstown, Pa. — Društvo Slovenska Gorica, št. 287 SNPJ v Burgelstownu, Pa. opozarja vse tiste...

Star City, W. Va. — Naznanjam članom društva št. 388 SNPJ, da se bo prihodnja seja...

Chicago, Ill. — Kakor je bilo že večkrat poročano, naznanjamo te enkrat pred prireditvijo...

ZASTONJ poljemo naše SLOVENSKO knjižico o iznajdbah in patentih. Iznajditelj in drugi pišite nam...

ITALIJA: Trst, Opuzija, Zadar. NEMSKA AVSTRIJA DUNAJ.

Ironton, Minn. — Društvo št. 197 SNPJ v Irontonu, Minn., je sklenilo na svoji redni seji dne 20. avgusta...

Harwick, Pa. — Naznanjam članom društva št. 419 SNPJ v Harwicku, Pa. da je bilo na društveni seji dne 13. t. m. sklenjeno...

West Park, O. — Članom društva št. 257 SNPJ naznanjam, da prireli naše društvo svojo letno veselico...

DOMAČA ZDRAVILA. Zdravila in sodilna zdravila, katere pripravijo doma. Knežip v knjigi!

Prodajamo parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte.

Chicago, Ill. — Opozorjam članice ženskega društva "Nada", št. 102 SNPJ, da se udeležijo prihodnje seje...

Uniontown, Pa. — Velik demonstrativni shod, kakoršnega še ni bilo v zgodovini okrožja trdega premoga...

Brooklyn, O. — Društvo št. 135 SNPJ v Clevelandu, O., priredi svojo vrtno veselico dne 3. septembra...

"DOMAČI ZDRAVNIK" imamo vedno v zalogi. Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nabrojeno posamezno vsako rastlino za kaj se rabi.

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe, 6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatarino po nizki ceni. PODRUŽNICA Columbia Gramofonov

Rend, Ill. — Društvo št. 370 SNPJ je na svoji zadnji seji podpiralo iniciativni predlog za plačanje podpore \$100 za operacijo...

Dva posebna vlaka s 15 vozovi sta najeta za transportiranje uljnih škod in Brownville in Charleroija...

Društvo Delavec, št. 257 SNPJ vabi tudi ostale rojake in članice SNPJ iz bližnje okolice, da nas posejijo na dan prireditve...

MATH. PEZDIR, Box 772, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois. Mi tiskamo v slovenkem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

Springfield, Ill. — Naznanjam vsem delničarjem Slovenskega narodnega doma, da se bo vršila izredna seja doma dne 3. septembra...

Chicago, Ill. — Opozorjam članice ženskega društva "Nada", št. 102 SNPJ, da se udeležijo prihodnje seje...

PREKLIC. Tem potom preključem vse kar sem govoril o Frančiškovi Kaudič in Frank Pintarju...

IMPORTIRANE HARMONIKE. Nove vrste, posebno močne, glasna godba, krasni izdelki.

Denar v staro domovino.

Za Jugoslavijo: 500 kron \$ 1.90, 1000 kron 3.50, 10000 kron 34.00. Za Italijo: 100 lir \$ 5.50, 500 lir 26.00, 10000 lir 50.00.

Chicago, Ill. — Opozorjam članice ženskega društva "Nada", št. 102 SNPJ, da se udeležijo prihodnje seje...

PREKLIC. Tem potom preključem vse kar sem govoril o Frančiškovi Kaudič in Frank Pintarju...

PROLETAREC je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vseh delavcev in rojak, ki se zanimajo za socializem...

UNION SALES COMPANY, Dept. 347, 18 So. Desplaines St., Chicago, Ill.

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi kromatične s 12 basji; pišite po cenik. Nadalje imamo na zalogi tudi prave STAROKRAJSKE KOSE

Cleveland, O. — Članstvu društva št. 147 SNPJ naznanjam, da sem se preselil iz Bonja Ave. na 1181 E. 60. St.

Springfield, Ill. — Naznanjam vsem delničarjem Slovenskega narodnega doma, da se bo vršila izredna seja doma dne 3. septembra...

PROLETAREC je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vseh delavcev in rojak, ki se zanimajo za socializem...

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

Cleveland, O. — Članstvu društva št. 147 SNPJ naznanjam, da sem se preselil iz Bonja Ave. na 1181 E. 60. St.

Muskegon Heights, Mich. — Društvo št. 206 SNPJ je sklenilo na svoji redni seji dne 13. avgusta, da opozorim vse članice in članice, da se udeležijo prihodnje mesečne seje...

prave slike socializma. Naročnina znaša \$2.50 na leto, \$1.50 na pol leta. Naslov: PROLETAREC, 3630 W. 36th St., CHICAGO, ILLINOIS.

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

Cleveland, O. — Članstvu društva št. 147 SNPJ naznanjam, da sem se preselil iz Bonja Ave. na 1181 E. 60. St.

SLOVENSKA ZDRAVNIŠKA KNJIGA. Za ženke se lahko kupi pri Dr. Soukup, cena je \$5. Ta zdravila tudi še nadalje sprejema nove učenke v njegovo šolo za učence za babice.

Hrastovi sodi za vino. Čas za prežanje se bliža in preskrbite si takoj dobre posode. V zalogi imam sedaj najboljše hrastove sode, še od starega šganja.

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

POZOR ROJAKI! Kdor želi postati samostojen mesar in grocerist, naj se priklani na naslov: John Repolsky, P. O. Witt, Ill, tukaj je lepa prilika, ker še nimamo nobenega slovenskega trgovca v ti naselbini.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK. 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najznanjši slovenski zdravnik specializiran v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravništvu vseh možnih bolezni.

STEPHEN STONICH, 105 Lake St., Chisholm, Minn. Največja zaloga krasnih kuhinjskih peči in najmočnejših furnancev za toploto vaših hiš, kakor tudi ravnega pohištva in druge električne. Pri nas lahko kupite karkoli si želite in boste vedno najboljše postreženi.

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

ZNIZANA CENA. Dospelo je novo suho grozdje. Malikatal zelo sladke debele jagode, baksa 50 funtov... \$ 6.50. Ciper grozdje, največje in najsladkše jagode, baksa 28 funtov... \$ 4.20.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK. 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. Zdravljenje krvi zdravim v 3-4 dneh, ki ga je izumil dr. G. G. G. Ce imaš močnejši ali slabši krvni tlak, v grlu, izpuščanje las, bolečina v hrbtu, pridite in izboljšate vam krv. Ne čakajte, ker la bolezen ostane.

Odvetniška in javno-notarska pisarna F. A. BOGADEK, 200-203 Walsh Building, PITTSBURGH, PA. Izgotavljam pooblastila, kupne in darovalne pogodbe, porinje na dobiti svojice iz stare domovine in vse druge starokrajске uradne spise.

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

MATH PEZDIR, Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y. Z narodom pošljite denar.

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

ZASTAVE VICTOR NAVINSEK, 331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA. Regalije in vse društvene potrebščine. Garantiramo delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vsi rojak.

Imam na zalogi prave LUBASOVE HARMONIKE tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene...

ANTON ZBAŠNIK JAVNI NOTAR.

206 Bakewell Bldg., Corner Diamond and Grant Sts., Pittsburgh, Pa.

Se priporoča Slovincem v vseh notarskih poslih. Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, dolna pisma, oporoke in prošnje za dobavo svojcev iz starega kraja.

F. KERŽE S. N. P. J. društvom: Kadar naročate zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene.

REGALIJE ZASTAVE in tako vse društvene potrebe za zmerno ceno in dobro blago. Obrnite se na: EMIL BACHMAN, Inc., 2107 So. Hamlin Avenue CHICAGO, ILL.